Lietuvos nacionalinė M. Mažvydo biblioteka

Europos LIETUVIS

Nr. 22(863). 1965. V. 25 — Londonas, 1965 metų, gegužės mėn., 25 d. — XIX metai

PO SOVIETINIU KEVALU

Užsienio lietuvių adresu

Svetur gyvenančių lietuvių nėra daug, ir, rodos, ko dabar čia jų bijoti tiems, kurie valdo Lietuvą? Maskva apgins nuo tos saujelės, jei ji kada nors apsiginklavusi net ir ne dalgiais ir šakėmis, bet šautuvais pajudėtų nuversti Paleckio ir Sniečkaus valdžios.

O vis dėlto tie valdantieji bijo ir ramina save. Ana, „Švyturio" komentatorius A. Lieponis net parašė straipsnį „Rėksmas", kuriame kartoja „Drauge" ir „Aiduose" pareikštąsias mintis, ir jam, rodos, jau viskas išeitų į gera, rėksmas ir liktų rėksmu, jei nebūtų jokių jei. Rėkauja, sako, klykauja veiksniai iš radijo programų, iš raštų puslapių, bet tas rėksmas esąs silpnas, paliegęs ir parpiantis.

Jeigu jis silpnas ir dėl to nereikšmingas, tai galingieji Lietuvos tvarkytojai turėtų sau ramiai miegoti. O jeigu miegas neima, tai galėtų eiti kukurūzų ravėti ar skaityti paskaitų apie būsimąjį komunistinį rojų. Vis smagiau būtų, negu klausytis tolimo ir nemalonaus rėksmo. Juk Lieponis išvedžioja, kad, pavyzdžiui, „Draugo" dienraščio reikalavimas lietuviams ieškoti pavergtajai Lietuvai draugų ir užtarėjų, galima sakyti, beprasmiškas. Pas kuriuos tik, sako, puldinėji draugų Lietuvos vadavimui, tai visi gūžteli pečiais ir atšauna: „O kaip dabartinėmis tarptautinėmis sąlygomis tai įvykdyti?"

Tačiau Lieponis dar negali apsiraminti. Jis, matyt, teisingai galvoja, kad tos tarptautinės sąlygos gali keistis. Dėl to jis dar skaito „Aidų" redaktoriaus Dr. Juozo Girniaus straipsnį, kaip svetur gyvenančių lietuvių jaunosios kartos viltys eina niekais dėl grįžimo į Lietuvą. Straipsnis jam iš pradžių atrodo, kaip tikri valerijono lašai. Juk Dr. J. Girnius rašo, kad tremtis išvirto į emigraciją ir anksčiau ar vėliau išeivių lietuvybei prieis galas. Vadinas, lietuviai išvirs amerikonais ir nebesirūpins savo krašto reikalais, arba susitaikys su dabartine padėtim Lietuvoje.

Bet ir J. Girnius pakiša Lieponiui žarijų po padais, nes primena, kad mes šiemet minėsime ne iliuzorinės pasaulio taikos, o skaudžią Lietuvos pavergimo sukaktį. Lieponis vėl pašoka bartis, kad vaduotojai vis dėlto net per dvidešimt penkerius metus nieko nesupratę, kad jie nirštą dėl prarastų dvarų centrų, mūriukų ir šiltų vietų ir tikisi paklupdyti išdidžią ir laisvą lietuvių tautą. Jam, matyt, taip svila padai, kad jis nebenusitveria net jokios naujos minties ir kartoja susenusią, kitų jau šimtus kartų kartotą ir nieko nebeveikian čią apie dvarų centrus ir mūriukus. Jis net užsimiršta, kad dar galima bėgti pasiskųsti į Maskvą ir kad Lietuvoje yra nemaža okupacinės kariuomenės.

Bet jis, matyt, žino laisvės pajėgumą — prasiveržti net ir pro armijas.

Prievartavimas su kaupu

„Tiesai" parašė straipsnį veterinarijos akademijos kalbų katedros dėstytojas K. Masiliūnas, pasidžiaugdamas dabartine kultūros padėtim Lietuvoje ir nurodydamas, kiek maža tokiems dalykams dėmesio būdavo skiriama nepriklausomybės metais. Kai 1935 m. buvo pradėta skirti literatūros premija, tai kartu buvę pasiūlyta, kad rašytojai parašytų tokių kūrinių, kaip Goethės „Faustas" ar Maironio eilėraščiai. O „Tiesa" savo prieraše tvirtina, kad Masiliūnas nepriklausomybės laikais yra ėjęs atsakingas pareigas valdžios aparate.

Jeigu taip, tai čia bus tas pats Masiliūnas, kuris švietimo ministerijoje dirbo jau nuo 1929 m., o nuo 1934 m. iki 1940 m. buvo švietimo viceministeris. Dėl to jeigu kas norėjo iš lietuvių rašytojų susilaukti lietuviško „Fausto" ar antrų Maironio eilėraščių, tai tokių nesąmonių jis pats ir būtų galėjęs norėti.

Žinoma, mes tokiais norais netikime, nes tiek Masiliūnas, tiek ir švietimo ministeriai buvo šviesūs žmonės. Tai kam dabar Masiliūnas tokius niekus pasakoja?

Jis gi, vargšas, iki 1956 m. išbuvo Sibire. Iš ten dar gyvas grįžo ir dabar turi šiokią tokią vietelę. Gindamasis nuo galimos bado grėsmės, dabar ir rašo žmogus, jei jam liepiama. Ką gi jis darys nerašęs! Ne tik rašo, bet šmeižia tą instituciją, kuriai pats, galima sakyti, vadovavo, šmeižia save ir tada laisvą ir nepriklausomą buvusį savo kraštą.

GALIMA BUS PASIRINKTI RENKAMUOSIUS

Žurnalas „Sovietinė valstybė ir teisė" daro užuominas, kad sekančiuose rinkimuose kitais metais sovietiniai rinkėjai savo apylinkėse turės ne po vieną kandidatą ir galės pasirinkti, už ką jie nori balsuoti.

BUITINIS APTARNAVIMAS

(Elta) Buitinis (įvairių reikmenų pataisymai, drabužių valymas ir pan.) gyventojų aptarnavimas, jo trūkumai keliami Maskvoje ir paskirose sovietinėse respublikose. Lietuvoje buvo paskelbtas komjaunimo centro Maskvoje laiškas, jis svarstytas komjaunimo susirinkimuose. Neseniai šiuo klausimu pasisakyta „Komjaunimo Tiesos" sukviestame pokalbyje. Pasak laikraščio („Komj. Tiesa", bal. 13 d. Nr. 72), įvairūs buities tarnybos tarnautojai pareiškę įdomių minčių. Pokalbyje paaiškėjo, kad Vilniaus buitinio aptarnavimo įmonėse dirba daugiau kaip 3.500 žmonių. Daugelis jų klientams neparodo sugebėjimų, jautrumo ir kitų gerų požymių. Tokių tarnybų vengia jaunimas, nes buities įmonėse maži atlyginimai. Sunkiai sprendžiamas patalpų klausimas. Esama ankštų, be patogumų pataisymo, remonto dirbtuvių. Jos daugiausia sutelktos Vilniaus centre, daugiausia įrengiamos senesniuose namuose. Tai kelia gyventojų nepasitenkinimą, net nervingumą.

Vilniaus buitininkai pokalbyje iškėlė kai kuriuos apsileidimo atvejus. Klientas ateina pasiimti atnešto pataisyti drabužio ar batų ir dažnai išgirsta: „Ateikit po dviejų dienų!" Pasirodo, pavasario mėnesiais įvairios dirbtuvės užverčiamos kalnais batų, o cheminio valymo bei dažymo punktai — lietpalčiais ir vasariniais kostiumais. Avalynę taisyti ar drabužius valyti nesuskumbama. Kokios išdavos? Begalės skundų, nemalonūs įrašai „pasiūlymų ir pageidavimų knygose".

Iškeltas toks atvejis: moteris panoro pasisiūdinti paltą. Meistrai užsakymą įvykdė greitai, pagal madą, klientės skonį. Tačiau paskutiniu momentu nuotaiką sugadino... sagos. Pasirodo, sukirpėjas jai pasiūlė ne sagas, o kažkokius plokščius medgalius, kurie nesiderina prie medžiagos spalvos ir iš viso menkina drabužio elegantiškumą. Klientė pyksta, o siuvėjai trūkčioja pečiais. Užsakovams tenka ieškoti importinių sagų ir dažniausia jas tenka pristatyti mados atelje meistrams. Kas čia kaltas? Aiškinama, kad buitinio aptarnavimo dirbtuvėms ar atelje žaliava ir pagalbinės medžiagos tiekiamos paskutinėje eilėje, blogos kokybės.

Negalima sakyti, kad Vilniuje ar kituose Lietuvos miestuose nebūtų naudojamasi reklama. Meniškai apipavidalinti užrašai skelbia: „Naudokitės oro laivyno paslaugomis", per radiją diktoriai aiškina — „Vilniaus pramprekybos parduotuvėse galima įsigyti..." Bet... trūksta kirpėjų, batsiuvių, siuvėjų reklamos. Spausdintą reklamą tegalima užtikti Vilniaus miesto telefonų abonentų sąraše ir miesto vakariniame laikraštyje.

Tiesa, pastaruoju metu jau rengiamos įvairios batų ir drabužių naujausių modelių parodos, šukuosenų konkursai ir pan. Tačiau tai vyksta labai nedrąsiai, be to, tos parodos ar konkursai teprieinami, palyginti, nedideliam gyventojų skaičiui. Tai vis nuolatiniai trūkumai, ir, jei spręsti iš gyventojų nusiskundimų spaudoje bei nuolatinių nutarimų bei paraginimų, neatrodo, kad šioje srityje būtų didesnė pažanga.

Septynios DIENOS

KOLUMBIJA SUSITVARKĖ

Kolumbijoje po studentų demonstracijų prieš vyriausybę paskelbtas karo stovis.

Demonstracijos prieš amerikiečių kišimąsi į Dominikos reikalus buvo persimetusios į streikus dėl policijos žiaurumų.

BOURGUIBA PRIEŠ ARABUS

Tuniso prezidentas Bourguiba skelbia, kad arabų kraštų sambaudis prieš Izraelį pasmerktas nepasisekti. Arabai, sako jis, nepajėgs suorganizuoti 2-3 milijonų karių Izraeliui suvaryti į jūrą.

Tunisas laikysis nuošaliai, kol arabų kraštai pradės į vienas kitą žiūrėti su pagarba.

Prezidentas pakaltino Nasserą. Kaip, sako, su juo galima bendradarbiauti, jei jis įžeidinėja mus, puola ir degina mūsų ambasadas?

RUMUNIJA IR V. VOKIETIJA

Ryšium su technikine vokiečių paroda Rumunijoje V. Vokietijos užsienių reikalų ministerijos pareigūnai buvo susitikę su Rumunijos ministeriu pirmininku.

Manoma, kad tie pasitarimai yra įžanga užmegzti tarp abiejų kraštų diplomatiniams santykiams.

KĄ GAUS INDIJA IŠ SOV. SĄJUNGOS?

Ryšium su min. pirm. kelione į Sov. Sąjungą, Indija darosi išvadas, ką ji laimės iš draugystės su sovietais.

Laimėjimai: per 5 metus padvigubės prekyba ir sovietai duos paramos Indijos penkmečio planui vykdyti.

Pralaimėjimas: Indija kartu su Sov. Sąjunga pasmerkė amerikiečių veiksmus Vietname ir negauna sovietų pritarimo dėl Kutcho, kur kariaujama su Pakistanu.

POPIEŽIAUS KELIONĖ Į LENKIJĄ

Aiškinamasi klausimas, ar iš tiesų sekančiais metais negalėtų į Lenkiją atvažiuoti popiežius į iškilmes paminėti krikščionybės 1000 sukakties.

Kol kas tas reikalas neaiškus. Pirma Bažnyčios atstovai Lenkijoje turi išsiaiškinti su vyriausybe.

KARALIENĖ VOKIETIJOJE

D. Britanijos karalienė Elizabeta kelias dienas važinėjo po V. Vokietiją.

Kelionė laikoma sėkminga.

Politiškai karalienės kelionė į V. Vokietiją turėtų reikšti, kad tamprėja santykiai tarp D. Britanijos ir V. Vokietijos. Iki šiol Prancūzija stengėsi V. Vokietiją įjungti į savo politikos ėjimus.

GENEROLAS DELGADO NUŽUDYTAS

Portugalijos pasienyje Ispanijoje surastas nužudytas gen. Delgado, kuris prieš kelerius metus kandidatavo į prezidentus, bet turėjo bėgti iš Portugalijos. Išbėgęs su savo šalininkais jis buvo pagrobęs laivą, veikė prieš savo krašto režimą ir nužudytas buvo, kai stengėsi slaptai grįžti į Portugaliją ir užmegzti ryšius su opozicija.

AMERIKIEČIAI MAŽINA KARINIUS DALINIUS

Amerikiečiai nutarė atitraukti apie 1.700 savo karių iš Dominikos respublikos, kurioje vyksta pilietinis karas ir amerikiečiai žiūri, kad valdžios neperimtų komunistai.

Amerikiečiai Dominikoje laiko apie 23.000 karių.

Išvažiuojančius amerikiečius pakeičia brazilai.

NUMATOMA TIRTI PADĖTĮ SOVIETŲ PAVERGTUOSE KRAŠTUOSE?

(E) Vašingtone apsilankiusiai PET Seimo delegacijai teko patirti, kad, galimas dalykas, Kongreso Atst. Rūmų Užsienio reikalų Komisijos Europos pakomisė š. m. gegužės mėn. pabaigoje ar birželio pradžioje numato atnaujinti „hearingus" (apklausinėjimus) apie padėtį Sovietų pavergtuose Europos kraštuose. Apklausinėjimai vyks ryšium su Atst. Rūmuose įvestomis rezoliucijomis dėl antisemitizmo Sovietų Sąjoje, Pabaltijo kraštų padėties, jaunimo pavergtuose kraštuose ir kt. klausimais. Būsiąs kreipiamas dėmesys į sovietų rusinimo užsimojimus ir pabaltiečių perkeldinimus į Sov. Rusiją.

LIETUVIŲ LAIKRAŠČIŲ JAV-SE SUKAKTYS

(E) Bostone leidžiamasis savaitraštis „Keleivis" šiais metais mini 60 m. sukaktį. Balandžio 25 d. Bostone įvyko banketas — be sveikinimų, kalbų, buvo platė meninė programa, ją išpildė komp. J. Gaidelio vadovaujamas Bostono lietuvių mišrus choras ir solistai. Šių metų antroje pusėje 50 metų leidimo sukaktį mini Brooklyne du kartus per savaitę leidžiamasis „Darbininkas" ir Clevelande tris kartus per savaitę einanti „Dirva". 15 m. sukaktį mini žurn. „Laiškai Lietuviams".

„Pasaulio taikos tarybos" posėdžiai Stokholme

(E) Balandžio 24-26 d.d. Stokholme skubiai sukviestas posėdžiavo komunistų įtakoje esančios „Pasaulio taikos tarybos" prezidiumas. Jis vyko už uždarų durų. Be 30 asmenų prezidiumo, dar dalyvavo apie 20 „stebėtojų", jų tarpe iš Kinijos ir iš abiejų Vietnamo dalių. Kaip ir reikėjo laukti, posėdis panaudotas propagandos tikslams — pasisakyti už Šiaurės Vietnamo politiką, pasmerkti amerikiečiams — „imperialistams". Po posėdžio buvo spaudos konferencija ir paskelbtas baigiamasis komunikatas. cija ir paskelbtas baigiamasis komunikakato mintimis, JAV delegatai (vienas dvasiškis, negrė-gydytoja ir kelios moterys — „pacifistės") išvyko iš Stokholmo dar prieš spaudos konferenciją.

Europos ir Amerikos spaudos nuotrupos

Kinijos bomba

Kinija išbandė antrąją savo atominę bombą. Kokios reikšmės tai gali turėti tarptautinei politikai? Švedų laikraštis „Stockholms-Tidningen" rašo:

„Tasai sprogimas yra įspėjimas ne tik JAV, bet taip pat didžia dalim ir Sov. Sąjungai, kad Pekino vadai nenori prisidėti prie bandymus draudžiančios sutarties ir kad kiniečių atominiai ginklai ateityje reikš ir politinę ir karinę galią, su kuria atitinkamu metu teks skaitytis. Dėl to dar kartą pabrėžtinai iškyla Jungt. Valstybių politikos klaidingumas Kinijos atžvilgiu, o rusams padėtis irgi nepavydėtina, kai šalia jos stiprėja kita jėga. Kinija pakartotinai parodo, kad ji ruošiasi būti vadovaujančia didžiąja galybe Azijoje".

Kiek platus gali būti atgarsis to Kinijos pasireiškimo, britų „The Daily Telegraph" rašo:

„Kinijos pasirodymas, kad jos galia didėja, gali paskatinti Vietnamą atkakliau laikytis. Kinijos šešėlis dar labiau bus jaučiamas Azijoje. Prezidentą Sukarną tai gali paskatinti labiau persekioti Malajaziją. Pakistano artėjimas su Kinija, be abejo, irgi yra skatinamas jėgos balanso. Japonijai iškils opūs gynybos klausimai. Kiek gi ilgai Šastris dar atsispirs reikalavimui, kad ir Indija turi gamintis sau bombas? Amerikai bus didesnis pavojus siekti savo tikslų Pietų Vietname, bet dabar kaip tik svarbu, kad ji tų tikslų pasiektų ten".

ARABŲ SPAUDIMAS VOKIETIJAI

Didžioji dalis arabų kraštų nutraukė diplomatinius santykius su Vakarų Vokietija, kai tik ši užmezgė juos su Izraeliu. Ta tema amerikiečių „The New York Times" rašo:

„Pasirodo, kad didžioji dalis arabų kraštų dar vis tebėra karo stovyje su Izraeliu. Laimė, kad dar nors nekariaujama. O vokiečiai, žinoma, vargu yra tokioje padėtyje, kad galėtų ginčyti, jog arabai neturi teisės įsakinėti".

Prancūzų „Combat" galvoja, kad santykių nutraukimas yra tik laikinas dalykas, tik pasikarščiavimas, dėl to rašo:

„Neatrodo, kad diplomatinių santykių nutraukimas turėtų tiesioginių rimtų pasėkų Vokietijai arabų kraštuose. Taip pat galvojama, kad neilgam tie santykiai ir nutraukiami. Jeigu, žinoma, Vokietija sulaužytų duotąjį žodį ir vėl pradėtų pristatinėti Izraeliui ginklus, tai jau būtų kitas dalykas. Greičiausia, arabai palauks dabar porą trejetą mėnesių, kol Bonna susitvarkys Tel Avive, o tada ir vėl pradės gerinti santykius. Ta padėtim džiaugiasi Izraelis, vienintelis laimėtojas šioje diplomatinėje krizėje".

Šveicarų „Die Tat" rašo:

„Arabų pyktį linkstama pateisinti, o jo šaknys glūdi pačių arabų tarpusavio varžybose ir priskirtinos daugiau prez. Nassero pastangomis atstatyti savo prestižą, kuris smuko ypač nuo to laiko, kai jis buvo atsikvietęs Ulbrichtą".

Austrų „Die Presse" rašo:

„Atrodo, kad Bonnai tai nemaža baimės įvarė. Tačiau vokiečiai galėtų nekreipti dėmesio į arabų veiksmus ir patys nutraukti santykius su bet kuriuo jų kraštu. O pripažindami Izraelį jie gali tik pasitenkinimą jausti, nes tai yra didelės reikšmės moralinis laimėjimas prieš pasaulio viešąją nuomonę, nes jis leis greičiau užmiršti kruviną praeitį".

Britų „The Times" pateikia nuomonę tų arabų kraštų, kurie ir toliau palaikys ryšius su Vokietija. Jis rašo:

„Tuniso prez. Bourguibos vadovaujamieji arabai galvoja, kad iš to tik jie pralaimi. Bourguiba aiškina, kad būtų visiškai užtekę priversti vokiečius sustabdyti ginklų tiekimą Izraeliui ir neužtrenkti durų naudos davusiam draugui. Kur gi logika, sako jis, jei Vokietija baudžiama, o prieš kitus kraštus, kurie yra užmezgę su Izraeliu diplomatinius santykius, nesiimama jokių priemonių? Dėl to Tunisas, Marokas ir gal dar kiti kraštai nenutrauks santykių!

SANTUOKOS IR IŠTUOKOS

(Elta) Kaip Lietuvoje atrodo santuokų ir ištuokų statistika, ar daug ištuokų, kuriose krašto srityse jų daugiau užregistruojama, kurie mėnesiai pasižymi santuokų gausumu? Tai rečiau Lietuvoje paliečiami klausimai. Kiek duomenų apie šią neabejotinai svarbią sritį „Švyturio" žurnale (6 nr.) pateikia ekonomikos mokslų kand. J. Dagys. Pagal įprastinę propagandą, žinoma, aiškinama, kad ištuoka — kapitalizmo padarinys. Esą, daugiausia ištuokų vyksta JAV-bėse, nes vienam tūkstančiui gyventojų jų tenka dvi. Tačiau toliau seka ne kapitalistiniai, bet kaip tik vad. „socialistinės stovyklos" kraštai, kaip Rumunija (taip pat dvi ištuokos vienam tūkstančiui gyv.), po jos — Vengrija, Rytų Vokietija ir penktoje vietoje — Danija. Sovietų Sąjunga yra vienoje grupėje su Austrija, Čekoslovakija, Jugoslavija ir Švedija, šiose ištuokų koeficientai siekia 1,1-1,3 promiles.

Lietuvoje, kaip teigia J. Dagys, ištuokų statistika pradėta tvarkyti 1947 m. Daugiausia ištuokų buvo 1962 m. Nors 1962-63 m. Lietuvos kaimuose gyveno 60-58 proc. visų Lietuvos gyventojų, bet ištuokų skaičius kaimuose sudarė tik 20-18 proc. Per metus vienam tūkstančiui Lietuvos gyventojų tenka 10-11 santuokų. Dabar Lietuvoje iširsta kas dešimta santuoka. Lietuvoje ištuokų skaičius šiek tiek mažesnis, negu Sovietų Sąjungoje. Būdinga, kad daugiausia skyrybų būna Klaipėdoje (šiame mieste ištuokų skaičius pasiekė JAV vidurkį). Kiekvienu atveju, mieste išsituokiama dažniau negu kaimuose.

Kaip ir kituose kraštuose, ir Lietuvoje ištuokas tvarko teismai. Skyrybų priežastys nėra tyrinėtos, nežinoma, kiek išsituokia bevaikių porų, kiek turinčių po vieną vaiką, du ar daugiau. Pagal J. Dagį, daugiausia skiriasi jaunuoliai, pagyvenę bent rai vos keletą metų. Iš Lietuvoje vedamosios ištuokų statistikos matyti, kad daugiausia išsituokiama 25-39 m. amžiuje. Po kelerių bendro gyvenimo metų skiriamasi? Lietuvoje 1963 metais po 1-2 metų išsituokė 10.2 proc., po 3-4 metų — 14,2 po 5-9 metų — 35,4 ir po 10-19 metų — 28,7 proc. visų vedusiųjų. J. Dagys pasisako prieš jaunimo praktikuojamas vad. „žaibiškas" skyrybas (čia reikalingas jaunuomenės auklėjimas). Iš kitos pusės, skatinamos sužadėtuvės. Lietuvoje būna pasisakymų už užsienyje praktikuojamas bandomąsias santuokas, tačiau, bent J. Dagio nuomone, jos neturinčios ateities.

Lietuvos ar Sovietų Sąjungos bendri absoliutiniai santuokų ir ištuokų skaičiai maža tepasako. Būdingas čia vienas bruožas — dabar daugiausia tuokiasi 22-24 metų vyrai ir 20-22 m. moterys — tokio amžiaus sutuoktiniai sudaro apie 50 proc. Esą, toks „senėjimas" rodo, kad pirmiau stengiamasi išsimokslinti, užsitikrinti savarankišką pragyvenimą ir tada tuoktis. Be to, statistiniai duomenys liudija, kad daugiausia santuokų būna lapkričio, gruodžio, sausio ir vasario mėnesiais — 9,0 — 9,6 proc., o kitais mėnesiai santuokų skaičius mažesnis, nes siekia 7,5 — 8,5 proc. Aiškinama, kad pavasaris ir vasara — patogiausias metas susipažinti, o žiemos mėnesiai — tuoktis.

Popiežius kviečiamas į Lenkiją?

(E) Gegužės mėn. 7 d. į Romą atvykus Lenkijos primui kard. S. Višinskiui, Londono spaudos (Evening Standart) tariamai Vatikano sluoksnių žiniomis, kard. Višinskis pakviesiąs Šv. Tėvą Paulių VI 1966 m. atvykti į Lenkiją. Kitais metais Lenkijoje bus minima 1000-ji krikščionybės priėmimo sukaktis. Skelbiama, kad Popiežius lankytųsi tik Čenstachave ir aplenktų Varšuvą, nes tektų vengti politinės demonstracijos įtarimų.

Žydai keliauja iš Lenkijos

(E) Šiuo metu gomulkinėje Lenkijoje gyvena 30.000 žydų. Jų skaičius nuolat mažėja, nes kiekvienais metais tūkstantis žydų išsikelia į Vak. Europą, JAV-bes ir Izraelį. Lenkijos gyventojus — lenkus ir žydus — ypač jaudina tai, kad priešžydiškos nuotaikos paplitusios daugiau jaunimo, kaip kitų gyventojų tarpe. Nors Lenkijos vyriausybės laikysena žydų atžvilgiu nėra bloga, tačiau lenkų komunistų grupė išnaudoja antisemitizmą savo galios interesams. Toji grupė — tai nacionalistinių nuotaikų „Partizanų grupė", kurjai daugiausia priklauso jaunieji partijos pareigūnai ir „kietosios linkmės" atstovai. „Partizanų" nuomone, tarnautojai turį būti tikri lenkai.

Pranešame pažįstamiems, kad gegužės 17 d. tragiškai žuvo mūsų mylimas žentas

VILIAMAS LARGE.

Vl. Narbutas su šeima

PETRAS BULAITIS

70 M. AMŽIAUS SUKAKTIES PROGA

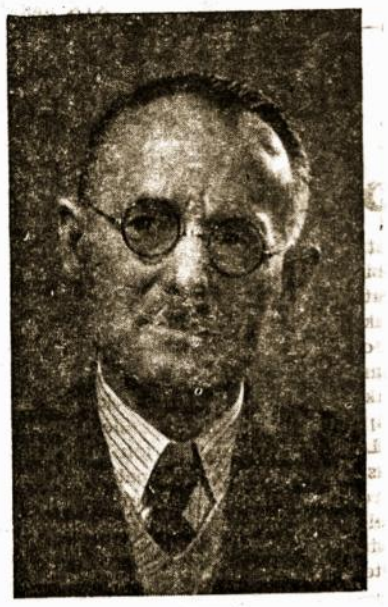

Suvažiavę į D. Britaniją ir pradėję lietuviškai judėti — organizuotis, šokti ir dainuoti ir laikraščius skaityti, tie, kurie gyvename senųjų emigrantų lietuvių užimtose kolonijose, kažkaip jautėme, kad tarp mūsų ir senųjų yra kažkoks plyšys. Susitikdavome su jais, kviesdavome kartu steigti DBLS skyrius, bet visos kalbos dažniausiai baigdavosi tuo, kad gražiai pasikalbėdavome apie tai, kaip pastaraisiais metais atrodė Vilkaviškis, Marijampolė ir kitos daugiausia pasienio vietovės, išgerdavome po stiklą alaus ir išsiskirdavome iki sekančio karto.

Paskui, tiesa, radome bendrų interesų, ypač dirbti vietinėje savo apylinkėje, tarp jos lietuvių ir tų vietinių lietuvių reikalams, bet kurie tada jau buvome girdėję apie Petrą Bulaitį ir net susitikę su juo, po truputį pavydėdavome Londonui. Štai, sakydavome, lietuvis plataus masto ir plačių pažiūrų veikėjas, kuris ilgus metus dirbo tarp senųjų išeivių, o dabar taip laikosi, lyg būtų vienas iš tų mūsiškių, kurie, galima sakyti, dar nesuspėjome čia kojų sušilti! Į jį mes žiūrėjome, kaip į pačią idealiausią jungtį tarp emigracinių kartų. Kai mes nepajėgdavome savųjų senesniosios kartos išeivių įtikinti, kad visus šio krašto lietuvius apimanti bendrinė organizacija, kaip DBLS, ir naudinga ir reikalinga, Petras Bulaitis jau dirbo DBLS Centro Valdyboje, ir ta Sąjunga, švęsdama savo pirmąjį dešimtmetį, už didelius nuopelnus lietuvybei išrinko jį savo garbės nariu. Tai pati gražiausioji lietuvio veikėjo ypatybė — niekada neieškoti, kas skiria, net nematyti galimų skirtybių ir į viską, kas lietuviška, žiūrėti plačiu mostu. Dėl to tokie žmonės labai brangūs ir brangintini.

P. Bulaitis iš tiesų visur būna, kur tik lietuviški reikalai šaukia. Jeigu jam tenka kurios pareigos, jis visada prisiima jas nesikratydamas. Jeigu iškyla kuris nors klausimas, jis pasako juo ir savo ilgu darbo patyrimu susidarytąją nuomonę. Jeigu kas nors ruošiama — P. Bulaitis visada dalyvauja, bendrauja, prisideda, duoda, džiaugiasi, kad tik lietuviška, kad tik gražu ir kad gražu būtų.

Dabar jam jau 70 metų, bet, rodos, jis vis toks pat, kaip pažinojom prieš penkiolika ar net dvidešimt metų, toks pat energingas ir šviesus.

Gimęs jis yra Beržniko valsč., Seinų apskr., 1895 metais. Dar mažas penkiametis pradėjo mokytis, o anuomet dar net lenkiškai. Paskui mokėsi lietuviškai, o baigė savo mokslus rusiškai Kučiūnų anuomet rusiškoje pradžios mokykloje.

Anuomet kaime retam tesusidarydavo tokios sąlygos ir šyptelėdavo laimė, kad galėtum eiti didesnius mokslus. Laimė buvo, jeigu tėvai galėjo savo kurį nors vaiką pamokyti amato. Vis lengvesnė duona, šviesesnis gyvenimas. Šita prasme Petrukas Bulaitis buvo laimingas — jis pradėjo mokytis siuvėjo amato. Tačiau kartu susigiminiavo ir su lietuviška šviesa ir tai jau visam savo amžiui. Tada jau buvo atgauta lietuviška spauda, ir P. Bulaitis laisvalaikiu pasineria į ją, ypač domėdamasis Lietuvos istorija, savo tiek ilgai vergijoje laikytosios tautos praeitim.

Pagaliau jis pasiryžta važiuoti svetur sau gyvenimo ir duonos ieškoti. Tėvas buvo išvažiavęs į Angliją jau 1903 metais. Petrukas atvažiuoja pas jį 1911 metais ir, žinoma, pradeda dirbti anuometinėje Anglijoje, kuri buvo visiškai kitokia. Tada jaunas vaikinas turėjo dirbti už 7 šilingų savaitinį atlyginimą savaitei. Anuomet, žinoma, tas šilingas turėjo visiškai kitą vertę, bet kalbos nemokantiems kitataučiams buvo ir visokių sunkumų.

Bet tie uždirbamieji pragyvenimui šilingai P. Bulaičiui nebuvo viskas. Jis įsijungia į lietuvių visuomeninį gyvenimą ir taip pat visam amžiui. Ne tik įsijungia, bet eina to lietuviško gyvenimo priekyje, vadovauja ir judina, organizuoja ir šviečia. Jis, galima sakyti, yra amžinas Šv. Kazimiero Draugijos Londone pirmininkas. Ak, tų draugijų per amžių buvo ne viena, ir be P. Bulaičio nė viena jų neišsivertė. Jis ilgus metus sekretoriavo „Rūtos" draugijai. Jis buvo Lietuvių Klubo kasininku. Jis dirbo visur, kur tik reikėjo tokios neišsemiamos energijos žmogaus. Kadaise jis yra buvęs ir Glasgowo šv. Juozapo Darbininkų draugijos žymus veikėjas, paskui, po pirmojo pasaulinio karo, reiškėsi Skotijoje kaip Tautos Fondo paskaitininkas ir korespondentas.

Šita lietuviškos veiklos įvairybe jis reiškiasi ir iki šiai dienai.

Su Skotija ir jos lietuviais susiejęs savo jaunystę, jis, jau iš Londono ten nuvažiavęs, vedė Onutę Raudonaitytę, grįžo iš ten į Londoną ir pradėjo pats savarankiškai verstis ir auginti šeimą. Ekonomiškai P. Bulaitis atsistojo ant kojų, užsitikrino sau gyvenimą savo kaip siuvėjo amatu. O kartu išaugino ir išleido į žmones didelę šeimą — gražų būrį dukterų ir sūnų.

Švęsdami Petro Bulaičio 70 metų amžiaus sukaktį, turime jį čia pat, kartu su mumis, kur tik mūsų susimeta būrys. Dėl to džiaugiamės, lenkiame prieš jį galvas ir linkime jam dar geros sveikatos ir norime dar ilgai pasigėrėti kartu su juo lietuviškais darbais ir jo buvimu.

Suscenizuojami du romanai

(E) Lietuvos teatruose, stokojant originalių pjesių, vis dažniau inscenizuojami rašytojų veikalai. Balandžio 25 d. Šiauliuose pastatytos J. Baltušio „Parduotos vasaros" (rež. Mamertas Karklelis, dail. J. Taujanskienė). Panevėžio teatre pastatyta savo metu teigiamai partinėje spaudoje vertinto ir valstybinę premiją gavusio agitacinio A. Venclovos romano „Gimimo diena" inscenizacija (rež. J. Miltinis). Klaipėdos teatre rež. Povilas Gaidys pastatė naują vilniečio Grigorijaus Kanovičiaus veikalą.

PASKIRTI DANGUI

Kai žmogus pasakoja apie kraštus ir miestus, kuriuos jis pats lankė, visi klausosi susidomėję. Tai skamba gyvai ir įtikinamai, nes pats pasakotojas tą viską yra matęs ir pergyvenęs. Apie dangų kalbėti yra nelengva, nes, sako, iš ten niekas nėra atėjęs ir papasakojęs. Bet argi tikrai niekas iš dangaus neatėjo? Atėjo ir papasakojo ne tik žmogus, bet pats Dievas.

„Viengimusis Sūnus, kurs yra Dievo prieglobstyje, jis suteikė žinių" (Jon. 1. 18). Prieš Kristaus atėjimą žmonės turėjo vos menką nujautimą apie anapus, labai mažai žinojo apie gyvenimą po mirties ir dar mažiau apie dangų. Bet Jis atėjo iš ten, ir nuo Kristaus laikų dangus yra viso mūsų gyvenimo viltis ir siekimas.

Žmogaus širdis iš prigimties trokšta laimės. O kada jis ją pasiekia? Kada jis gali pasakyti: valandėle sustok, nes esi tokia graži?.. Nemirtinga žmogaus siela visą gyvenimą palieka neramybėje. Ji trokšta amžinybės. Danguje ji atras tikrąją ramybę ir trokštamą laimę.

Dangus — mūsų paguoda. Niekas negali rimtai tvirtinti, kad šiame gyvenime yra socialinė žmonių lygybė net ir geriausioje valstybinėje santvarkoje. Ir žmogaus gyvenimas, jo paskyrimas būtų neišsprendžiama ir nepakeliama mįslė, jei nebūtų dangaus. Kas dangų tiki, tas nejaučia nuliūdimo ir sunkiausiomis valandomis, nes „šio laiko kentėjimai negali lygintis su būsimąja laime, kuri bus mumyse apreikšta" (Rom. 8.18).

Vien tik Kristaus žodžių pakaktų mūsų tikėjimui. Bet Jis savo žodžius įvykdė pavyzdžiu — įžengė į dangų pirma mūsų. Ant kryžiaus išjuoktas — danguj viešpatauja. Per kentėjimus ir mirtį toji begalinė laimė užsitarnaujama.

Suprantamas buvo apaštalų nuliūdimas, kai Mokytojas nuo jų atsiskyrė. Bet Jis ramino ir sakė: Jūs turite džiaugtis. Už jus aš melsiu Tėvą. Aš jūsų užtarėjas. Tėvo namuose paruošiu jums buveines.

Kristus yra iš mūsų giminės, mūsų brolis. Jis ne tik iš nuodėmės vergijos išplėšė žmogų, ne tik per prisikėlimą mirtį nugalėjo, bet per savo į dangų įžengimą paruošė mums kelią ir laukia tenai kiekvieno po gyvenimo vargų ir kovų. Mes esame paskirti dangui.

K. V. K.

PAMALDOS IR REKOLEKCIJOS

MANCHESTER — gegužės 30 d., 10.30 val.
COVENTRY — birželio 13 d., 12.30 val.
DERBY — birželio 20 d., 11 val.
STOKE-on-TRENT—birželio 27 d., 12 v.

Gegužės pabaigoje **kun. J. Budzeika MIC** mielai sutiko pravesti rekolekcijas ir padėti dvasiškai atsinaujinti. Kviesdamas visus tikinčiuosius dalyvauti pamaldose, pranešu šią rekolekcijų tvarką:

HUDDERSFIELD — St. Joseph bažn., gegužės 27 d., ketvirtadienį, 7,30 v.v.
KEIGHLEY — St. Anne bažn., gegužės 28 d., penktadienį, 7,30 v.v.
BRADFORD — St. Ann's bažn., gegužės 29 d., šeštadienį, 11 val. ryto — Mišios, pamokslas ir išpažintis.
ROCHDALE — gegužės 29 d., šeštadienį, 4 v. p. p.
BRADFORD — gegužės 30 d., sekmadienį, 12,30 v.
LEEDS — Holy Rosary bažn., gegužės 30 d., sekmadienį, 4 v. p. p.
HALIFAX — gegužės 31 d., pirmadienį, 7,30 v. v.

Visur bus Mišios, pamokslas ir išpažintis. Papasninkavus vieną valandą, galima bus priimti Šv. Komuniją.

Kun. J. Kuzmickis

KNYGOS

St. Yla „Tikiu Dievą" didelis maldynas kaina 50 šilingų.

B. Armonienė „Palik ašaras Maskvoje" (lietuviškai) kaina 22 šil.

V. Jakubėnas ir kiti „Lietuviškos Muzikos Rinktinė" gaidos 14 šil. 8 pen.

J. Mingėla „Labas Rytas, Voverė" (vaikams), gražiai iliustruota 18 šil. 6 pen.

A. Jasmantas-Maceina „Gruodas" eilės 22 šilingai.

J. Girnius „Žmogus be Dievo" 39 šil. 6 p.

K. Almenas „Upė į rytus, upė į šiaurę" 2-jų tomų romanas atsk. tomo kaina 22 šil.

A. Baranauskas „Karklupėnuose" Prem. romanas 18 šil. 6 pen.

S. Zobarskas „Lithuanian Short Stories" 35 šilingai.

J. Daudzvardienė „Popular Lithuanian Recipes" 14 šil. 8 pen.

S. Černienė „Dainos Lietuvai". Solo balsui ir fortepionui gaidos 5 šil.

Žemėlapiai, žodynai, plokštelės ect. Rašyti: „DAINORA" 14, Priory Rd., Kew, Surrey.

Kaimas kryžkelėje

ROMANAS

JONAS AVYŽIUS

(26)

Arvydas stabtelėjo ir įtariai pažvelgė į žmoną. Jam pasirodė, kad ji tyčiojasi.

— Taip. O kas? Gedrūta dora mergina, nors ir nesilaiko visuomenėje priimtų moralės normų. Buvau sumanęs didelį reikalą, norėjau nuo jos pradėti, bet... matyt, per anksti.

Ieva nusijuokė.

— Mano nepasisekimas, gal būt, tave ir linksmina, bet man nuo to ne lengviau. — Jis piktai paspyrė po kojomis pasipynusį žaislinį sunkvežimį ir pasuko į savo kambario duris.

— Palauk, — pašaukė Ieva tuo pačiu linksmu balsu, kuriame suskambėjo nauja, iki šiol negirdėta gaida. — Aš nenorėjau tavęs užgauti. Bet pamaniau, kad tu kitoms rankas bučiavai, pamiršęs savąją, ir suėmė juokas. Arvydai, kodėl gi nepagalvojai apie mane? Argi aš per prasta šer ti kolūkio veršelius?

Arvydas atsigręžė kaip įgeltas.

— Ką tu pasakei?

— Aš galiu užimti Gedrūtos vietą.

Arvydas apstulbęs valandėlę žiūrėjo į žmoną.

Ji stovėjo virtuvės tarpdury, sukryžiavusi ant krūtinės rankas, pasikeitusiame veide klajojo keista šypsena.

— Fermoje penkiasdešimt aštuoni veršeliai, — pratarė jis prismaugtu balsu, slopindamas sukilusį džiaugsmą. — Tiek galvijų, nors jie ir maži, nelengva bus prižiūrėti. Septintą valandą ryto reikės būti veršidėje. Kur dėsi vaiką?

— Arvydukas rytais mėgsta ilgiau pamiegoti, be to, nebe toks mažas, pabus iki pusryčių vienas namie. Susitvarkysiu, nebijok. Su pusryčiais tau tai blogai — nesuspėsiu išvirti.

— Ieva! Nejaugi tu rimtai?

— Taip, Arvydai. Noriu padirbėti kolūkyje. Gal vėliau gailėsiuos, bet dabar, jeigu tu nieko prieš...

— Aš — prieš?! Tu mane išgelbėjai, mieloji. — Arvydas, susijaudinęs žiūrėjo į žmoną, stovinčią virtuvės tarpduryje, ir negalėjo suvaldyti virpančių lūpų, kurias paralyžavo laiminga, bet įsiteikianti ir todėl sau nemaloni šypsena. Tačiau jis buvo bejėgis prieš sukilusius jausmus. Priplėkė prie Ievos, pagriebė į glėbį ir nunešė per kambarį ant rankų šūkaudamas: — Pusryčiai! Atrado kuo pagąsdinti! O aš supyksiu ir pats išsivirsiu pusryčius. Galvoji, nemoku užkurti ugnies? Ak tu, kolūkio veršininke! Arvi, sūneli! Pasemk vandens. Krikštysim naują stambiųjų raguočių fermos kadrą.

Ieva klegėjo, mataravo kojomis; jo lūpos lindo prie jos lūpų, kuteno akis, skruostus, krūtinę, kelius. Ji nestipriai stūmė šalin gauruotą galvą, saldžiai nutirpusi nuo sukilusių jausmų antplūdžio, ir jai atrodė, kad visa tai vyksta sapne. Oi, kaip seniai buvo kažkas panašaus...

— Ak Dieve mano... — sudejavo ji ir pravirko.

Arvydas nuleido ją ant grindų ir sumišęs paglostė galvą. Tada ji dar smarkiau ėmė verkti.

— Ievut, vaikeli... Iš tiesų, aš jau nežinau... negaliu suprasti... Kam tos ašaros?

— Aš maniau, kad jau... o tu tebemyli mane... — sušnibždėjo Ieva.

— Nurimk. Nereikia kažką išsigalvoti. — Arvydas suėmė ją už pečių ir švelniai pasuko veidu į spintos duris su veidrodžiu. — Nagi pažvelgk į šią nuotrauką? Argi jaunieji neverti vienas kito?

Ji nusišypsojo pro ašaras ir prisiglaudė Arvydui prie krūtinės, virpėdama, kaip iš srovės išplaukęs skandinamas kačiukas.

Anksti rytą, kai ji kėlėsi ruoštis, Arvydas pasakė:

— Neprisimenu, ar kalbėjau vakar, ar nekalbėjau: Rimšų Birutė išėjo iš namų.

— Ne, — atsakė ji, visame kūne jausdama malonų povestuvinės nakties svaigulį. — O kas ji tokia?

Arvydas trumpai atpasakojo vakarykštį įvykį Lapino kieme.

— Pas tėvus jai nebėra vietos, — pridūrė jis. — Kol kas ją priglaudė Strazdienė. Bet aš nenoriu kad gyventų pas tą bobšę. Ar neturi atliekamos lovos, vaikeli?

— Ką tu sugalvojai?

— Mes užleisime Birutei vieną kambarį. Tuščiąjį. Būtų gerai, kad suspėtum iki vakaro atkraustyti.

— Bet kur viską sutalpinsi? Miltus, mėsą? — nusiminė Ieva. — Reikės tempti ant aukšto. Tas kambarys buvo taip patogu...

— Šiandien grįšiu namo anksčiau, Padėsiu viską sunešti ant aukšto, — pasakė Arvydas, neleidžiančiu prieštarauti balsu.

Povestuvinės nakties kerai išsisklaidė.

— Gerai, — pratarė Ieva įsižeidusi. — Aš nepažįstu tos mergiščios, bet tu nori apgyvendinti ją savo namuose, tai ir daryk kaip patinka. Aš duosiu jai ir sofą, ir patalinę, gal ir valgį, jeigu tu užsigeisi. Tad prašau —lauksiu tolimesnių įsakymų.

Išėjo veršelių šerti, lyg karti vedama.

TREČIA DALIS

KAS ŽMONES SKIRIA

I

Pirmoji užbėgo Strazdienė. Netrukus įšliaužė į kiemą Šileika — atėjęs varyti prie mėšlo, o temstant prisistatė Vingėla, nešinas kvitu už juodmargę. Kiekvienas rado priežastį, nors ir nereikėjo, nes malūnininkas mielai vaišino visus, kas padėjo apverkti bendrą nelaimę. Įsismaginęs net Rimšas pasikvietė ir kvailį Pruncę įspraudė užustalėje kaip mieliausią svečią.

Kai Martynas užėjo, su Dievo padėjimu buvo paritę ketvirtą butelį, ir vaišingas šeimininkas statė naują, Strazdienė, pasilipusi ant kėdės, rodė pro langą užpakalį ir šūkaliojo girtu balsu:

— Še, Toleiki, še! Pabučiuok man į pūką, brangusis.

Visi kvatojosi kaip paklaikę, kurstė Milę aukščiau atsiplėšti, tik Lukas murksojo lyg apmusijęs.

— Tai boba, tai velnias! — žvengė Šileika, kraipydamas arkliškas žiaunas. — Tai pasiutėlė! Tiesiai į raštinę taiko.

— Mile, atsuk savo armotą į tą pusę!

— Ką tu, pupyte uoga! Atsibodo gyventi...

— Nebijok. Pruncė pridengs ambrazūrą. Pasiaukosi, Prunce?

— Pasiaukosiu...

— Cha-cha-cha!

Martynas perlėkė žvilgsniu apdujusius veidus. Ne, Godos nėra tų kiaulių tarpe. Jis turėjo sugalvojęs priežastį, norėjo pasiaiškinti, ko užėjo, bet Lapinas, pamatęs netikėtą svečią, prišoko prie jo, čiupo per juosmenį, ir Martynas akies mirksniu atsidūrė už stalo.

— Aš su reikalu...

— Nekalbėk, nesipurtyk. Šiandien nėra jokių reikalų, be vieno reikalo — išgerti. Tad prašau, draugas Vilimai. Neužgauk, pagerbk, būk malonus.

Nepaleisdamas Martyno rankos ir neklausydamas pasiteisinimų, Lapinas suvertė jam šimtagraminį stiklelį, o Strazdienė, užgulusi iš kito šono, įgrūdo į gerklę užkandį. Paskui tokiu pat būdu išmaukė „ant antros kojos". Pagal nerašytą liepgiriečių įstatymą pavėlavusiam derėjo išgerti trejetą, nes, anot dainos, „nuo burnelės, nuo trečios tiktai tinki prie kalbos". Bet ištuštinęs antrą stiklelį, Martynas paspringo Strazdienės pakištu agurku, užsikosėjo iki ašarų, ir Lapinas daugiau neragino.

— Martynai, tu buvai ir likai žmogum, — kalbėjo, uždėjęs ranką anam ant peties. — Pasakyk, kuo buvo bloga, kai laikėme po dvi karves? Pieno gi neliejome lauk, o davėme tai pačiai valstybei. Veršelius taipogi girdėme tai pačiai valstybei. O kiek geriausių telyčių užauginome pagal kontrakciją? Jeigu ne mūsų karvės, kolūkis būtų prapuolęs su pieno paruošomis. Mūsų antrosios karvės gelbėjo tave, Martynai, vot kas! Mes! O tu... nejau nebeturi jokios galios mus užtarti?..

— Geriau nekalbėkim apie tai, Lapinai. Mano galia pasibaigė. O jei ir tebeturėčiau, nekiščiau nosies. Pavargau. Atsibodo. Piaukitės be manęs.

— Nematei, kas čia dėjosi dieną, — įsiterpė Šileika.

— Girdėjau. Bet ir tu geras paukštis, Lapinai.

— Aš paukštis, o jis žvėris. Pažiūrėk į Mortą. Matai, kokią antspaudą įdėjo? Turi jis ar neturi teisę snukius daužyti, pasakyk?

— Taigi, kad Morta pati... — sumiksėjo Lukas.

— Lukai — milč! Nieko nematei, nežinai, negirdėjai. Tai kaip, Martynai? Baudžiavą einame, ar esame laisvi kolūkiečiai? Su pilietinėm teisėm, ar be jų — nori pirk, nori parduok, niekam nepasiskųsime?

— Aš joks teisėjas. — Martynas užsivertė stiklelį ir išlenkė neprašomas.

— Ne, Martynai. Tu žinai, gali, turi pasakyti: yra ar nėra teisybė? — spyrėsi Lapinas, baksnodamas pypkės kandikliu į krūtinę. — Kalbėk! Drožk į akis, nebijok.

— Po velniais! Kuo aš čia dėtas? Bėk skųstis pas Jūrėną, gal išganys!

— Ir skųsimės! — Lapinas trenkė kumščiu į stalą, net indai sutarškėjo. — Vingėla, Petruk? Surašysi skundą?

— Su, pupyte uoga, su, — blykstelėjo sąskaitininko burna.

Strazdienė isteriškai nusikvatojo.

— Jūsų popieriuko Jūrėnui ir tetrūksta, ponai brangieji. Neškit, bėkit, pasiskubinkit — neturi kuo pasišluostyti. Ek jūs, teisybės ieškotojai! Išmaltumėte Toleikiui snukį, popiergalių nerašinėję, labiau padėtų.

— Strazdiene! Mile! — pašoko Šileika. — Eikš arčiau, prisiglausk prie šono — pabučiuosiu už iniciatyvą! Tai ką, vyrai? Sutvarkom Toleikį ar leisim jam toliau šakotis? Kaip Gudvaliui Gargžduose. Irgi buvo figūra. Atėjo pirmininkaut, abu galus išrietęs. Nežabotas, nekaustytas, nejodinėtas. Tvykst patvykst į visas puses. Kam per galvą, kam į pilvą, kam kur pakliuvo — tvarką veda pagal partijos nurodymus. Prisitaikė Dargužių vyrai, išpylė kailį, po šiai dienai tebevaikščioja be vieno faro, persikreipęs kaip daržinės durys.

— Ne, ne, Viktorai, — užprotestavo Lapinas. — Nepiktažodžiauk, nevesk kitų į pagundą, nes šventam rašte aiškiai pasakyta: kas pakels kalaviją, tas pats žus nuo kalavijo. Reikia gražiai, taikiai, krikščioniškai, pagal Dievo ir karaliaus įstatymus. Ginklą visada suspėsi išsitraukti. Tad išgerkim, mieli kaimynai, prašom. Yra dar pasaulyje teisybė... atsiras... Už mūsų geradarį Jūrėną, už taiką, už teisybę!

Lapinas atsistojo svyruodamas — seniai bebuvo taip girtas — ir vienu mauku išlenkė stiklelį. Jo pavyzdžiu pasekė svečiai, tačiau stovėdami gėrė tik Šileika su Prunce.

Martynas pastūmė į šalį artipilnį stikliuką.

— Gana, Lapinai. Vaišės vaišėmis, reikalai reikalais. Nors ir gėriau tavo karklinę, vis tiek turėsi eiti rytoj į brigadą mėšlo vežti. Jei ne pats, tai Goda. Toks pirmininko įsakymas.

— Žino. Jau variau, — atsiliepė Šileika.

— Nesvarbu. — Martynas neramiai žvilgterėjo į kambarėlio duris, vis dar tikėdamasis, kad jos štai atsivers ir išeis Goda.

— Geeerk, Martynai, ryk mano procę. Sėskis. Tau nesvarbu ir man nesvarbu. Niekam nesvarbu, kad senis Motiejus — malūnininkas, specialistas, — rytoj eis su juodadarbiais prie šakės kaip koks paskutinis...—Lapino lūpos iškrypo. Pypkė išlėkė iš burnos ir, pažėrusi kibirkščių spiečių, nukrito po stalu. — Vargai... rūpesčiai. Papiovė, pribaigė... — pūkštė, įsidamas pastalėn. Ieškojo pypkės, o surado Mortos kojas ir ėmė grabaliotis apie blauzdas. — Birute... kam to reikėjo, vaikeli, kam reikėjo...

— Matilda, eik šen. Guldyk savo senį. Matai, su anuo pasauliu kalbasi. O tu, Lukai, ko snarpsai, nosį nukabinęs? Namo! — sukomandavo Morta, skubiai stodamasi.

(Bus daugiau)

Nepriklausomybės sutemos

(19)

ALEKSANDRAS MERKELIS

VIENINGO DARBO VYRIAUSYBĖS DEKLARACIJA

Balandžio 5 d. ministras pirmininkas J. Černius Seime perskaitė vadinamos vieningo darbo vyriausybės deklaraciją. Kadangi ji kai kuriais atžvilgiais įdomi ir būdinga, tai ją spausdiname ištisai:

Sunkiu momentu naujajai vyriausybei tenka pradėti darbą — netekome Klaipėdos krašto su uostu. Krašto ir uosto netekimas kelia mums eilę naujų uždavinių, naujų problemų. Vyriausybei neatidedant tenka tomis problemomis susirūpinti ir jas spręsti. Tų problemų išsprendimas, ir to išsprendimo realizavimas, žinoma, pareikalaus plačios visuomenės aukų ir kūrybinio darbo. Mūsų šventa pareiga tas aukas ir kūrybinį darbą skirti tautos ir valstybės gerovei.

Naujoji vyriausybė atitinkamai momento reikalavimams sudaryta platesne baze, traukiant į darbą įvairių pakraipų žmones. Šita aplinkybė įgalina tikėtis ir laukti iš visų sluoksnių paramos ir pozityvaus darbo.

Naujoji vyriausybė atėjo darban ne griauti, kas ligi šiol sukurta, bet tęsti pradėtą darbą, toliau kurti. Kad galima būtų šituos uždavinius sėkmingai įvykdyti, reikia, kad valdžia būtų vieninga, kad darbas būtų darniai dirbamas visose tautos ūkio srityse. Dėl to vyriausybė, sekdama respublikos prezidento nustatytomis režimo gairėmis ir griežtai laikydamasi konstitucijos nustatytos santvarkos, dirbs artimame kontakte su Seimu, didžiai vertindama jo bendradarbiavimą.

Šios dienos momentas ir jo uždaviniai reikalauja ne tik konstitucijos nustatytų organų darnaus vieningo darbo, bet ir plačiosios visuomenės, visų piliečių pastangų. Vyriausybė, stengdamasi sukonsoliduoti tam darbui visas gyvybines tautos pajėgas, neis su kuria nors atskira srove, nepasiduos kurios nors atskiros pakraipos įtakai, bet sieks sutelkti visos tautos kūrybines jėgas. Vyriausybė, pripažindama, kad šiandien tik šis vienybės kelias tikras, teisingas, tik jis duoda daugiausia patikrinimo, garantijų atremti bet kokius pasikėsinimus prieš Lietuvos nepriklausomybę, vertins visuomenės susibūrimus, atskirus piliečius pagal darbus, bet ne sroviniais pagrindais. Šitą principą vyriausybė taikins ir valstybės aparatui, reikalaudama iš jo darnaus veikimo ir produktingo darbo. Kad tikslingiau galima būtų paskirstyti darbą ir pakelti jo našumą, vyriausybė tęs toliau pradėtą administracijos ir valstybės tarnautojų tarnybos ir atlyginimo pertvarkymo darbą.

Pereinant prie konkrečių valstybės uždavinių, pirmiausia reikia pastatyti valstybės gynymo reikalą. Krašto saugumo reikalai, atsižvelgiant į tarptautinę padėtį, kaip ir kituose Europos kraštuose, užima pirmą vietą ir sudaro vyriausybei didžiausią rūpestį. Ji dės visas pastangas į mūsų kariuomenės visapusišką stiprinimą, Šaulių Sąjungos plėtimą ir tobulinimą, siekiant per šią karišką organizaciją parengti tautą krašto gynimui. Bus stengiamasi suaktyvinti priešlėktuvinę ir prieścheminę gyventojų apsaugą. Jau ir dabar mūsų ginkluotosios pajėgos, visos tautos remiamos, yra pasirengusios ginti, ir, reikalui esant, gins mūsų krašto neliečiamybę.

Krašto saugumas ir, kiek tai galima, ramesnių darbo sąlygų mūsų tautai sudarymas yra taip pat ir užsienio politikos tikslas ir uždavinys. To tikslo, kaip ir pirmesniosios, sieks ir ši vyriausybė, stengdamasi nuošaliai laikytis nuo didžiųjų valstybių interesų susikirtimų ir nuo jų ginčų.

Iš savo pusės dės rimtų pastangų turėti gerus, ramius, pastovius santykius su visomis valstybėmis, bet ypač su savo netarpiniais kaimynais. Užsienio politikoj, kaip ir ligi šiol, vyriausybė laikysis neutralumo, kurį ji yra pasiryžusi saugoti visomis savo išgalėmis. Vyriausybė laiko reikalingu pastebėti, kad kiekvienas lietuvis giliai jaučia ir atsimena draugiškumo pareiškimus, kurie jo tautai ir kraštui svetur parodomi, ypač sunkiomis valandomis.

Valstybės saugumo sumetimais yra įvestas krašte sustiprintos apsaugos metas. Šios apsaugos priemonėmis bus naudojamasi tik tiek ir taip ilgai, kiek tai reikalauja valstybės saugumo patikrinimas. Tačiau vyriausybė griežtai kovos su visu tuo, kas šiuo metu gali pakenkti mūsų saugumui. Pirmiausia bus užkirstas kelias nuodyti piliečių pasitikėjimą pačia valstybe ir jos valdžia, silpninti piliečių atsparumą, kurstyti vienus gyventojus prieš kitus ir ardyti vieningą darbą. Organizacijų gyvenime bus siekiama, kad tas gyvenimas būtų nukreiptas valstybei bei visuomenei naudingo ir vieningo darbo kryptimi. Tiek visuomeniniame, tiek ir atskirų krašto piliečių, tiek tautinių mažumų gyvenime vyriausybė laikysis lygaus pareigų ir teisių atžvilgiu traktavimo dėsnio.

Mūsų valstybės gyvenime savivaldybės užima svarbią vietą. Vyriausybė sieks kelti mūsų vietos savivaldybių medžiaginį pajėgumą, tobulinti pačią savivaldybių organizaciją ir kelti savivaldybių organų darbingumą bei našumą.

Valstybei brangi kiekvieno jos piliečio sveikata ir gyvybė. Tik sveikas žmogus gali atlikti naudingą kūrybinį darbą sau ir visuomenei. Dėl to bus siekiama, kad sveikata būtų tinkamai saugojama ir kad būtų ugdoma sveika, darbinga ir atspari karta. Šio dėsnio vedama, vyriausybė kels viešosios sveikatos ir higienos priemones visoje valstybėje, ypač mūsų kaime, ruoš medicinos ir sanitarinį personalą ir steigs reikalingas gydymo įstaigas. Vyriausybė, siekdama įgyvendinti krašto sveikatingumą ir suprasdama naminės degtinės didelę žalą žmonių sveikatai, stiprins kovą su šiuo kraštui žalingu reiškiniu.

Darbo apsaugos srityje vyriausybė, turėdama galvoje, kad kiekvienas darbas yra visuotinės kūrybos dalis ir lygiai gerbtinas ir kad valstybę laiko nepaliaujamas darbas, sieks atitinkamai sutvarkyti darbo apsaugą tose darbo srityse, kurios to dar yra reikalingos. Šiuo tikslu bus siekiama sutvarkyti darbo samdos santykius įvairiose privatinėse įstaigose bei įmonėse. Kilusiems darbo samdos srityje ginčams spręsti bus siekiama įvesti specialūs teismai. Socialinio draudimo srityje vyriausybė sieks jį plėsti, rūpindamasi senatvės ir invalidumo draudimo įvedimu.

Mūsų kraštas sparčiu tempu statosi. Tačiau dėl veikiančio statybos įstatymo netobulumų miestų ir kitų apgyventų vietovių statyba nevisai tinkamai tvarkoma. Vyriausybė rūpinsis planingu miestų ir kaimų apstatymu. Krašte jaučiamas statybos medžiagų trukūmas, jų kainos yra per aukštos. Vyriausybė rūpinsis šiuos trūkumus šalinti.

Bažnyčia turi didelės reikšmės auklėjimo ir dorinimo srityje. Dėl to vyriausybė brangins Bažnyčios bendradarbiavimą. Kad tas bendradarbiavimas būtų darnus, vyriausybė rūpinsis sutvarkyti valstybės ir Bažnyčios santykius, pagrįsdama juos abišalio pasitikėjimo dvasia.

(Bus daugiau)

Pastangos skatinti mėsos gamybą, įvesti priedai

(E) Lietuvoje dedamos pastangos dar labiau skatinti mėsos gamybą ir jos pardavimą valstybei. Kadangi gamybos didinimas sietinas su kolchozų ar sovchozų materialiniu suinteresuotumu, tad režiminė Min. Taryba nutarė nuo gegužės 1 d. įvesti kolchozams ir kitiems ūkiams „vidutinius priedus prie galiojančių kainų už jų parduodamus valstybei gero, vidutinio ir žemiau vidutinio įmitimo galvijus bei kiaules (bekonus, lašinines ir mėsines) pagal rajonų grupes". Taip pat įvesti priedai ir avims. Rajonai priskirti prie įvairių grupių. Pagal „Tiesą" (bal. 30 d. Nr. 100), kolchozų, kitų ūkių ir pačių gyventojų parduodamoji valstybei mėsa apmokama pagal mažmenines kainas, atskaičius prekybinę nuolaidą.

Netvarka skiriant pensijas kolchozininkams

(E) Savo metu džiūgauta, kad pagal neseniai priimtąjį įstatymą visi kolchozininkai būsią aprūpinti pensijomis ir pašalpomis. Iš „Tiesoje" (bal. 30 d. Nr. 100) paskelbtojo Min. Tarybos pranešimo seka, kad tas aprūpinimas vykdomas nesklandžiai, įstatymas pažeidžiamas, daug kolchozininkų negali gauti pensijų. Iki balandžio 1 d. pensijos buvo paskirtos 92. 369 kolchozininkams, tačiau, iš kitos pusės, Taryba gavusi skundų, kad daugelyje vietų nepakankamai rūpinamasi laiku paruošti dokumentus, reikalingus pensijai gauti, pavėluotai nagrinėjami gautieji pensijoms skirti dokumentai, neprižiūrima, kaip ruošiami dokumentai, ir pan. Dėl visų kilusių nesklandumų, trūkumų, apsileidimo pirmoje eilėje kaltinama Socialinio aprūpinimo ministerija (jos vadovė — Tatjana Jančaitytė) ir rajonų vykdomieji komitetai.

Agurkų, pomidorų konservai Lietuvon įvežami iš kitur

(E) „Liaudies Ūkyje" (Nr. 3) iškelti Lietuvos maisto pramonės trūkumai. Esą, jau daugelį metų kalbama apie konservų vaikų mitybai, vaisių, uogų ir daržovių sulčių, šviežiai šaldytų vaisių ir uogų gamybos išplėtimą. Čia skiriama per maža dėmesio. Prekybos įmonės gauna nepakankamai daržovių konservų, kompotų ir uogienių iš kultūrinių uogų. Visiškai nenormalu, pabrėžiama „L. Ūkyje", kai į Lietuvą gabenami iš kitų respublikų ir netgi iš užsienio tokie konservai, kaip žalieji žirneliai, agurkai, pomidorai, braškės, svogūnai ir kt.

Maisto prekės nepatraukia savo išvaizda. Jos Lietuvoje išleidžiamos taip įpokuotos, kaip būdavo pokuojamos prieš 10 ir daugiau metų. Etikečių, pokelių gamyba ir apipavidalinimas atsilieka nuo nūdienos reikalavimų, nepakankamai naudojami cheminiai produktai, įgaliną žymiai pagerinti įpokavimą.

MIELI TAUTIEČIAI !

Pasiremdami ilgamečiu patyrimu ir nuolatiniais prekybiniais ryšiais su Lietuva, kviečiame per mus pasiųsti giminėms Tėvynėje tai, kas ten naudingiausia ir reikalinga.

Siūlome šiuos vertingus labai aukštos kokybės dovanų siuntinius ypatingai sumažintomis kainomis, į kurias jau įskaitytas Sov. muitas ir pasiuntimas.

LKS: 2 vyr. arba mot. angliški elegantiški lietpalčiai; 7 jardai angliškos vilnonės medž. dviems vyr. kostiumams ir 8 jardai nepermatomo sunkaus, gražaus nailono 2 suknelėms — **tik už £38.10.0.**

P-3: 6 jardai šiltos angliškos Ulster vilnonės medžiagos 2 paltams ir 3½ jardų ekstra geros viln. angl. medžiagos vyr. kostiumui **tik už £25.0.0.**

V-3: 10½ jardų labai tvirtų, gražių, vilnonių angl. medžiagų trims eilutėms **tik už £16.15.0.**

N-4: 16 jardų nepermatomo sunkaus, labai gražaus rašto nailono keturioms suknelėms **tik už £15.0.0.**

Jungiant N-4 su P-3 arba V-3, susitaupo trys svarai pasiuntimo išlaidų, nes, pvz., N-4 ir P-3 junginys tekainuoja **£37.0.0,** o V-3 ir N-4 junginys — **£28.15.0.**

M-13: 22 lbs taukų, sviesto, šokolado, kakavos, kavos, arbatos ir t.t. **tik už £10.0.0.**

Garantuotas ir apdraustas pristatymas per 3-4 savaites.

Duodame geriausias išsimokėjimo sąlygas.

Užsakymus siųskite:

BALTIC STORES LTD.

(Z. JURAS)

421, HACKNEY ROAD, LONDON, E.2.

Seniausia liet. bendrovė Anglijoj, veikianti nuo 1938 m.

SKYRIAI:

Manchesteryje — 121 Middleton Rd., 8.
Chicagoje — L. Venckus, 7030 So. Talman, Chicago, Ill, 60629, Tel. 436-0494.
Kanadoje — 124 Park St., Sudbury, Ontario.

Be istorijos ir su istorija

PASIKALBĖJIMAS SU „NEMUNO KRAŠTU"

Praeitą kartą jau esu rašęs dėl „Nemuno krašto" Nr. 3 (1965 m.) vedamojo, kuriame iš vadinamųjų „vidurio kelio" pozicijų naiviai bandoma atsiskaityti su „Europos Lietuviu' ir kai kuriais kitais laikraščiais. Bet „Europos Lietuvis" linksniuojamas ir kituose to žurnaliuko puslapiuose. Sakysim, skyriuje „Iš dešinės ir iš kairės" paskirtas ištisas skyrelis „Lietuvybė — nuodėmė?", dar kitame puslapyje A. Annies stengiasi sugėdinti „Europos Lietuvį" straipsneliu „Negražu, kolegos!", o dar toliau specialiai Kopusto dėmesiui Albert Annies prirankiojęs gabalų iš mokyklinio literatūros vadovėlio. Še tau, Kopustai, skaityk, gėdykis ir pagaliau pasiduok, užleisk pralaimėjęs savo pozicijas, kad ten būtų galima pravesti „vidurio kelią" tiesiai į sovietinį daržą!

Straipsnelyje „Lietuvybė — nuodėmė?" stengiamasi mušti ne tiesiog, bet aplinkui. Kas gi čia, sako, bloga, jei atsirado dar vienas leidinys? Skaitytojai, sako, laiškuose pritaria, tik baisiai nepatinka „Europos Lietuviui", kuris svaidąsis visokiais kopūstgalviais o gal pradėsiąs net ir plytgaliais mėtyti. Straipsnelis ir baigiamas tuo, kad „Europos Lietuvis" tai darąs iš pavydo, ir prašo Aukščiausiąjį („Nemuno krašte" šis žodis rašomas didžiąja raide, ne mažąja, kaip vidurkelininkams labiausiai tiktų!) atleisti jo redaktoriams, nors jie ir žiną, ką darą. Bet, girdi, Dievas (irgi rašoma didžiąja), pavesdamas žmonėms kitus šviesti, jiems ir proto pridedąs, tik esą gaila, kad ne visada vienu metu tai daraąs.

Šitas mintis pakartojame ne dėl to, kad jos būtų ypač išmintingos, bet tik „Nemuno krašto" laikysenai parodyti. Užuominos apie svaidymąsi kopūstgalviais juk reiškia ne ką kita, o bandymą ginče negarbingu būdu užsikabinti už žmogaus pavardės. Tuo būdu, žinoma, galima pasisvaidyti įžeidžiamais žodžiais. Bet neužmirština, kad tokiais įžeidinėjimais galėčiau ir aš atsikirsti, pavyzdžiui, kaip nors užsikabindamas už „Nemuno krašto" atsakomojo redaktoriaus vardo ar pavardės. Bet tai reikštų ginčo būdą, kokiu savo nesutarimus spręsdavo kartais įniršusios bobelės. Dėl to šįkart, reikšdamas „Nemuno krašto" tvarkytojams užuojautą dėl to, kad juos jau iš pirmojo susidūrimo su priešu apėmė isterika, palieku nuošaliai visus plytgalius ir net neprašau Aukščiausiojo, kad atvestų vidurkelininkus į protą, nes manau, kad jie labai gerai žino, ką daro.

Va, prisipažinimas toliau tame straipsnelyje, kad „Europos Lietuvio" nuomonė „daug kuo skiriasi nuo mūsų", jau yra įrodymas, kad vidurkelininkai žino savo pozicijas, tokias tariamai nei šen, nei ten, tokias tarpines, į kurias ginklai pristatinėjami aiškiai iš ten, ne iš čia. Pozicijos jų nepatogios, nesavarankiškos, bet ką gi darysi: Dienst ist Dienst, kaip sako vokiečiai...

Tame straipsnelyje „Europos Lietuviui" priskiriama Fordo taktika. Jis kažkada aiškinęs savo įmonių direktoriams, kad jie automobiliams dažyti gali pasirinkti tokią spalvą, kokią nori, bet ta spalva turinti būti juoda. Va, man šitas vaizdingas „Nemuno krašto" pasakymas bene labiausiai bus patikęs, nors nepasakyčiau, kad jis mūsų reikalui būtų labai tikęs, nes juo naudojamasi įrodinėti, kad „Europos Lietuvis" tos spalvos nuolat pasigaunąs, kai rašąs apie dabartinę Lietuvą. Tai juk netiesa, ir anąkart esu pasiūlęs net nupirkti metinį „Europos Lietuvio" komplektą, kad „Nemuno krašto" redaktoriai galėtų jame pasilasinėti tų juodų žinių ir tuo būdu viešai paskui įrodytų, kad Kopustas klydo ar melavo ar kad „Europos Lietuvis" eina nedoru keliu.

Bet visa straipsnelio „Lietuvybė — nuodėmė?" esmė bus, tur būt, užsikabinimas už lietuviškumo. Sako, „Europos Lietuvis" tvirtinąs, kad dabar Lietuvoje mūsų kunigaikščiai negerbiami, o „Nemuno krašto" redaktoriams teko matyti, kad Lietuvos istorijos vadovėliuose vis rašoma apie kunigaikščius ir net apie vienintelį karalių Mindaugą. Tik mūsų savaitraščiui, sako, nepatinka, kad kraštininkai nuolat ir nuolat raginą lietuvius semtis stiprybės iš praeities. O ar jie, sako, neturį teisės? Ar ta teisė duota tik gyvenantiems Londone ir Lietuvoje?

Aš niekur nesakiau, kad „Nemuno krašto" tvarkytojai neturi teisės raginti lietuvių semtis stiprybės iš praeities. Aš tik sakiau ir dabar sakau, kad jie apsimeta, veid mainiauja, tariamai didelį savo patriotizmą panaudoja, kaip meškerę patraukti lietuviams į vadinamąjį vidurio kelią, į tą tarpą tarp kovos pozicijų, iš kurio juos nesunkiai jau susisems anapusininkai. Vadinas, gerbiamojo A. Annies bendradarbiai iškraipo mano mintis, nes jiems nepatogu jas pakartoti ir atvirai parodyti, kaip vyksta visas apsimesdinėjimas.

Bet grįžkime prie kunigaikščių, prie istorijos. Čia ar nebus tik pats maloniausias dalykas apkalbėti ir parodyti, kokią netiesą skelbia svetur gyvenantiems lietuviams patriotais apsimetę „Nemuno krašto" vidurkelininkai. Jeigu jiems į rankas būtų patekusios A. Šapokos redaguotoji nepriklausomybinės minties istorikų parašytoji ar V. Sruogienės Lietuvos istorijos, tai tiesa, kad ten negailima vietos nei karaliui Mindaugui, nei Lietuvos kunigaikščiams, nei kitokiems Lietuvai ar lietuvių tautai pasidarbavusiems istoriniams asmenims. Deja, šitaip nėra sovietinėse Lietuvos istorijose. Kadangi tų Lietuvos istorijų nėra ypač daug prirašyta, tai ar ne patogiausia būtų imti **„Lietuvos TSR istoriją** nuo seniausių laikų iki 1957 metų". Jos redaktorius yra istorijos komisaras Lietuvoje Juozas Žiugžda, o redakcinėje kolegijoje dar K. Jablonskis, J. Jurginis ir R. Šarmaitis. Vadinas, būrys istoriškai nusiteikusių vyrų redagavo ją, o dar didesnis rašė (P. Kulikauskas, J. Jurginis, J. Žiugžda, K. Jablonskis, V. Neupakojevas, N. Eicher-Lorka, C. Frodkina, V. Merkys, J. Komodaitė, P. Girdzijauskienė, G. Koniuchovas, E. Griškūnaitė, B. Pranskus, O. Adamonienė, D. Mitropolskis, V. Galinis, V. Treigienė, P. Štaras, A. Grakovskienė, R. Žiugžda ir Z. Glebavičienė). Jeigu tiek daug rašė, tai istorija turėtų būti gera.

Mes galėtume sustoti ir ties tritome sovietine Lietuvos istorija, bet ji dar nėra baigta išleisti, ir ją rašo tie patys asmenys, redaguoja tie patys, dėl to ir linija ta pati. O šita mūsų minimoji jau yra baigta ir skiriama vidurinėms mokykloms, ypač istorijos mokytojams ir aukštųjų mokyklų studentams, o taip pat ir plačiajai visuomenei. Vadinas, tai yra tikras ir autentiškai kungaikštiškas sovietinis istorinis žodis dėl Lietuvos praeities.

Toje 519 puslapių Lietuvos istorijoje didžiųjų kunigaikščių Lietuvai yra skirti lygiai 33 puslapiai. Turint galvoje visą knygos didumą, tai kunigaikščiams iš tikro ne kažin kas skirta. Šitaip, žinoma, atsitiko dėl to, kad sovietiniams istorikams tie kunigaikščiai buvę ar nebuvę. Jiems kas kita rūpėjo. Tiesa, pailiustruoti įdėtas Vytauto Didžiojo paveikslėlis. O kiti didieji kunigaikščiai, kuriais puošiama ši didelė Lietuvos istorija, yra Karlas Marksas, Fridrichas Engelsas, V.I. Leninas, Feliksas Dzeržinskis, F.V. Gusarovas, V. Mickevičius - Kapsukas, Z. Angarietis, Liudas Gira ir kiti. Ar skaitytojai kada nors girdėjo tokius Lietuvos didžiuosius kunigaikščius?

Tai kam gi kvailinti skaitytojus ir per akis tvirtinti, kad „Nemuno krašto" tvarkytojai yra kunigaikštiški patriotai ir semiasi sau išminties iš sovietinių Lietuvos istorijos šaltinių?

Jeigu „Nemuno kraštas" tarnauja ne sovietams, tai jis turėtų tą kunigaikštišką tiesą pakartoti savo skaitytojams. Bet jei jis tai padarys, tai skaitytojai padorūs lietuviai tada atsimes nuo jo.

Šįkart pabaikime savo pasikalbėjimą Dr. K. Valteriu.

„Nemuno krašto" komentatoriai tvirtina, kad „Europos Lietuvis" pametęs sveiką nuovoką, nes kritiškai pasisakęs dėl Dr. K. Valterio straipsnių, kuriais vidurkelininkai buvo susižavėję. Argi Dr. K. Valterio mintys iš tikro neliečiamos? Kodėl gi ne! Laikraščiai ir juose keliamosios mintys mums yra ne šventenybė, o būtinybė. Nebūtina visiems taip galvoti ir tikėti, kaip Dr. K. Valteris, nors jis ir yra „Europos Lietuvio" bendradarbis. Galvodami ne taip, kaip „Europos Lietuvis", A. Annies vadovaujamieji vidurkelininkai net savo laikraštį įsteigė. Dr. K. Valteris išsitenka „E. Lietuvyje", o vidurkelininkai, matyt, suprato, kad jiems nepakeliui, kad jų visiškai kiti uždaviniai, kad mes kartu su Dr. K. Valteriu esame nepriklausomybininkai, o jie patys jau užsikabinę už sovietinės meškerės ir dabar kitus stengiasi užkabinti.

Johan Kopustas, Vokietija

ĮSŪNIS

Seint Pitersbergo miesto (JAV, Floridos valstija) zoologijos sodo bezdžionė Peti „įsūnijo" mažutį baltą peliūkštį, atsitiktinai įbėgusį į jos narvą. Sargai veltui visaip mėgino atimti iš bezdžionės jos globotinį. Peti spaudė jį prie krūtinės ir atkakliai priešinosi. Nuo to laiko ji elgiasi kaip rūpestinga ir švelni mama: dalijasi su peliuku maistu, ieško jame blusų, žaidžia su juo ir nakčiai jį paguldo miegoti į narvo kampą.

IR VASARĄ, IR ŽIEMĄ,
IR RUDENĮ, IR PAVASARĮ
ne tik maistu, bet ir kitomis gėrybėmis
Jei saviems padėti nori,
Padarysi tai tikrai,
Kreipkis tik tuojau pas TAURĄ,
Ir neliks kišenė kiaura!

TAURAS

(A. BRIEDIS)

3, ST. DUNSTAN'S GARDENS,
LONDON, W.3
Tel. ACO 4374

Atstovas Manchesteryje:
L. Puras, 79 Victoria Cresc., Eccles, Manchester.

Europos lietuvių kronika

KADA NEIŠEIS „E. LIETUVIS"?

Dėl vasaros atostogų „Europos Lietuvis" neišeis birželio mėn. paskutiniųjų ir liepos mėn. pirmųjų dienų (VI.27-VII.3) savaitę.

LONDONAS

BIRŽELIO MINĖJIMAS

Baltų Tarybos ruošiamasis Birželio minėjimas įvyks šeštadienį, birželio 12 d., 7 val. vak., Estų Namuose Londone (18 Chepstow Villas, W. 11, netoli Lietuvių Namų). Minėjime kalbės Mr. D.G. Stewart-Smith, „East-West Digest" žurnalo redaktorius. Programą išpildys estų, latvių ir lietuvių meno pajėgos.

IŠVYKA SODYBON PER SEKMINES

Šiais metais rengiama viena bendra londoniškių ekskursija į Lietuvių Sodybą per Sekmines.

Autobusai išvažiuos nuo Lietuvių Bažnyčios (21 The Oval, Hackney Rd., E.2) 8.30 val. ryto. Autobusai važiuos pro Lietuvių Namus (1 Ladbroke Gardens, W.11) ir paims ekskursantus iš Vakarų Londono 9 val. ryto. Ekskursantams abiejose vietose reikia būti punktualiai, pasivėlavusieji nebus laukiami, ir kelionpinigiai nebus grąžinami.

Numatantieji važiuoti autobusais, prašomi ko greičiausiai užsirašyti pas A. Pranskūną Lietuvių Namuose (1 Ladbroke Gardens, W.11, tel. PARk 2470), Lietuvių Bažnyčios Klebonijoje (21 The Oval, E.2, tel. SHO 8735), Baltic Stores (Z. Juras) krautuvėje (421 Hackney Rd., tel. SHO 8734) ir pas S. Kasparą. Užsirašantieji prašomi kartu ir apsimokėti. Šiais metais kaina vienam asmeniui 13.6 šil. Jeigu du vaikai užims tik vieno suaugusio vietą, teks mokėti už abu tik 13.6 šil.

Jei autobusai nebūtų užpildyti, kaina gali būti pakelta, ir ekskursantai bus prašomi sumokėti daugiau negu 13.6 šil.

ŠVENČIAM SEKMINES

Sekminių dieną Lietuvių Sodyboje pamaldos bus 11.30 val.

Kviečiami tautiečiai maldai ir sakramentų, ypač atsimenant dvidešimt penkerių metų tėvynės okupaciją.

Išpažintis tik prieš pamaldas.

SIŪLOMA 10 AKCIJŲ

Likviduodamas giminių nesurasto mirusio lietuvio palikimą (pajamos eis valstybės iždui), Britanijos valstybės iždo žinyboje dirbąs advokatas nori parduoti 10 Lietuvių Namų Akc. B-vės akcijų.

WOLVERHAMPTONAS

KREPŠINIO TURNYRAS

Gegužės 29 d., 11 val. rytą, Springfield Rd. mokyklos aikštėje įvyks krepšinio turnyras, kuris užsitęs iki 4 val. po pietų ar gal dar ilgiau.

Turnyre dalyvaus Kelmistraičio treniruojama fabriko komanda, kuri šiais metais laimėjo W-tono ir apygardos lygoje ir gavo čempionų taurę, nepralošdama nė vienų rungtynių.

Visus suinteresuotus prašome atsilankyti. Žiūrovams bus parūpintos kėdės atsisėsti. Norintieji gauti sėdimąsias vietas, atėję kreipkitės į Vladą Kelmistraitį ar kitus valdybos narius.

Kelmistraičiai ir Sporto Klubo Vilties nariai ir visa bendruomenė reiškia užuojautą Mrs. Gražinai Large-Narbutaitei, kurios vyras W. Large žuvo nelaimingo atsitikimo metu.

Užuojauta taip pat Narbutų ir W. Large šeimoms.

PAIEŠKOJIMAI

MICKEVIČIUS Pranas, kilęs iš Dzūkijos, karo metais (1943-45) gyvenęs ir dirbęs Velten bei Berlin, Berlinerstr. 22, firmoje Amylon ir Wustermark bei Berlin, pats ar žinantieji apie jį prašom rašyti: Jurgis Pyragas, 24 Luebeck, Marlistr. 101, Bl. 19/57, West Germany.

LUKAVIČIENĖ H, gyv. Lietuvoje, Panevėžyje, ieško savo sūnaus Henriko, gimusio 1924 m., dingusio 1944 m. Jis pats ar apie jį žinantieji prašomi parašyti: A. Briedis, 3 St. Dunstans Gardens, London W.3.

MŪSŲ RĖMĖJAI

Apsimokėdami už Nidos Knygų Klubo leidinius ar „Europos Lietuvį", aukų lietuviškam spausdintam žodžiui paremti pridėjo šie tautiečiai: po 5 šil. J. Zaleckas, J. Stanis ir B. Navaslauskas, po 4 šil. A. Stasaitis, E. Bajerčienė, V. Budrys ir V. Bumbliauskas.

Įvertindama Nidos Knygų Klubo veiklą, ypač Klubo iniciatyvą išleidžiant „Pirmąją pradalgę", rašytoja M. Aukštaitė atsiuntė paramos 10 dolerių.

NOTTINGHAMAS

SEKMINIŲ IŠKYLA SODYBON

Birželio 5 d., 12 val. dienos, iš Nottinghamo išvažiuoja ekskursija į Lietuvių Sodybą Headley Park.

Visi užsiregistravusieji renkasi prie „Albert Hotel", Derby Rd., o norintieji važiuoti skubiai registruojasi pas ekskursijos vadovą K. B., 20 Neville St., kur bus galima gauti ir smulkesnių informacijų.

Kelionės kaina į Sodybą ir atgal tik 25 šilingai vienai galvai, o nedirbančiam jaunimui pusė kainos.

Kviečiame pasinaudoti ta proga ir apylinkės skyrius, kurie tikrai neturi sąlygų apsilankyti Lietuvių Sodyboje, susitikti su draugais, ypač Sekminių proga, kai jau susidarė Anglijos lietuvių tradicija praleisti tas šventes savoje Sodybos žemėje.

Skyriaus Valdyba

PADĖKA

DBLS Nottinghamo Sk. Pirmininkui K. Bivainiui, Moterų Draugijai ir visiems prisidėjusiems prie mūsų išleistuvių Autralijon tariame širdingą ačiū. Ypač dėkojame ponams Končiams už gražią dovaną ir šiltą pastogę.

B.J. Oželiai

BRADFORDAS

PAMALDOS EVANGELIKAMS

Pamaldas lietuviams evangelikams laikysiu gegužės 30 d., 14 val., Bradforde, Vokiečių bažnyčioje (29, Grt. Horton Rd.).

Kun. A. Putcė

MANSFIELDAS

MOTINOS DIENOS MINĖJIMAS MANSFIELDE

Gražus pavasario oras ir organizatorių pastangos sutraukė gražų būrį apylinkės lietuvių gegužės 1 d. paminėti Motinos Dienos Mansfielde.

Šis minėjimas lyg pradeda naują vagą mūsų tremties istorijoje.

Mansfieldas, labai maža kolonija, beveik buvo išnykęs iš mūsų tremties žemėlapio. Skyrius — vos keletas žmonių, bet visuomet pasiruošęs prisidėti prie kitų ir pagelbėti kur reikia, tačiau neužtektinai pajėgus ką nors padaryti pats.

Skyrius staiga pabudinamas iš miego O. Hill (Jurevičiūtės), kuri suorganizavo mažesniųjų būrelį, parūpino jo nariams tautinius rūbus, išmokė šokti, dainuoti, vaidinti. Mažieji, kurie, gal būt, neorganizuojami būtų išnykę vietinių gyventojų masėje, pradeda skambinti Lietuvos varpą. Kolonija, kuri niekuo nebesugebėjo pasirodyti, vėl turi savo menines pajėgas.

Tai yra gražus pavyzdys kitoms mažesnėms kolonijoms, kurios po truputį mažėja ir tuo silpnėja: neužmirškite jaunųjų, nes tiktai jie gali mus pakeisti, kai ateis laikas. Pavyzdys, kad galime gražiai pasirodyti ir be teatro artistų ar muzikų, vien mažųjų jėgomis, kurios po metų kitų sustiprės, o iš nepajėgios kolonijos gali išaugti stiprus vienetas.

Gražus pavyzdys yra ir pati O. Hill (Jurevičiūtė), kuri, labai mažai padedama kitų, vien savo jėgomis ir nenuilstama energija sugebėjo tą padaryti.

Bravo, Onute, sėkmės ateityje.

H. G.

TRADICINIS LONDONO MOTERŲ DAINAVOS SAMBŪRIO

Pavasario Balius

ĮVYKS GEGUŽĖS 29 D., ŠEŠTADIENĮ, LIETUVIŲ NAMUOSE,

1 LADBROKE GARDENS, W.11.

BUS ĮDOMI PROGRAMA: LOTERIJA, PAVASARIO GRAŽUOLĖS RINKIMAI.

VEIKS TURTINGAS BUFETAS. PRADŽIA 7 VAL. VaK.

Staliukus galima užsisakyti iš anksto tel. PARk 2470.

DERBY

BENDRAS VELYKŲ STALAS APLANKYTAS A.A. K. VAITKEVIČIAUS KAPAS PAGERBTOS MOTINOS

Tautos Himno autoriaus Dr. V. Kudirkos žodžiai skamba prasmingai: „Iš praeities tavo sūnūs te stiprybę semia"... O semsime stiprybę iš praeities, kai mylėsime savo kraštą, savo tradicijas, papročius ir kalbą, būsime apsišvietę, teisingi, dori ir vieningi. Vienybė yra didžiausias pagrindas dideliems darbams, o ypač tremties gyvenime.

Šį kartą Derbio visuomenė, Skyriaus Valdybos narių, Šalpos komiteto ir visuomenės vieningomis pastangomis atžymėjo savo lietuviškąsias tradicijas ir papročius susirinkdami prie bendro velykinio stalo.

Pirmąją Velykų dieną į Skyriaus patalpas susirinko pora tuzinų šeimų prie Sarapinų ir Raulinaitienės skoningai paruoštų stalų. Skyr. pirmininkas Sarapinas susirinkusius pasveikino ir pasidalijo atsiminimais iš anų laikų Lietuvoje, kai visi sėsdavo prie bendro stalo.

Šios bendros Velykos praėjo linksmai ir nuotaikingai. Gražu, kad yra pasiaukojusių žmonių, kurie rūpinasi visų bendrais reikalais, o ypač nepavargstanti Sarapinienė ir Raulinaitienė, kurios visuomet prisideda prie tokių paruošiamųjų darbų.

Gegužės 1 d. Parapijos maršalkos P. Popikos iniciatyva, Skyr. Valdybai ir skautams padedant, aplankytas a.a. K. Vaitkevičiaus kapas ir pagerbtos motinos. Derbio kapinėse susirinko organizacijų atstovai, skautų vadovai, skautų vienetai ir visuomenės. K. Vaitkevičius buvo skautų Rajono Vadas, Derbio Skyr. steigėjas, uolus visuomenininkas, ypač uoliai dirbęs lietuvybei ir skautybei, aukodamas tam visą savo laisvalaikį ir nuolat ragindamas vadovus nenuleisti rankų. Jis mėgo plunksnos darbą ir į jį buvo stipriai įsitraukęs. Rašė į „Skautų Aidą", redagavo „Šarūno kelią", „Budėkime", rašė jaunimui patriotinio idealistinio pobūdžio noveles. Po jo mirties buvo išleistas rinkinys „Mažieji didvyriai", kuris susilaukė gražių atsiliepimų.

Ilgus metus jis ėjo DBLS Derbio skyriaus pirm. pareigas ir visą laiką buvo jo nariu. Čia organizavo chorą, minėjimus, režisavo scenos veikalus.

Į kapines susirinko gausus būrelis. Wolverhamptono Saulučių sesės, vadovaujamos E. Kaminskienės, Nottinghamo Šiluvos d-vės sesės, vadovaujamos E. Zaveckienės, Manchesterio Maironio d-vės atstovas A. Jakimavičius, vadeivė G. Zinkienė, Br. Zinkus, Vietininkas J. Maslauskas, Skyr. pirm. P. Sarapinas ir daug bendradarbių, bičiulių ir visuomenės. Papuoštas kapas gėlėmis ir atiduota pagarba buvusiam visuomenininkui, bendradarbiui ir Rajono Vadui jo mirties penkmetį minint.

Br. Zinkaus vedamos dvi lietuviškais kaspinais papuoštos mergaitės, Popikaitė ir Junokaitė, padeda vainiką Derbio Skyr. vardu. Rajono skautų vardu G. Zinkienės, Nottinghamo vieneto vardu Zaveckaitė ir Domavičiūtės, Wolverhamptono vieneto vardu sesių Saulučių, papuošiamas a.a. K. Vaitkevičiaus kapas gėlėmis.

Taria žodį Skyr. pirm. P. Sarapinas, skautų vardu ilgametis skautų vadovas ir Kazimiero artimas bendradarbis Br. Zinkus. Paskui skautai ir skautės sustoja apie kapą ratu, supina rankas ir tuo būdu atiduoda buvusiam rajono vadui pagarbą.

Iš kapinių grįžtame į minėjimą motinų pagerbti. Salėje randame besišnekučiuojančius Derbio tautiečius. Ant stalo Marijos paveikslas, tautiniai ornamentai, gėlės ir dvi žvakutės. Lietuvei motinai papuošta tautine vėliava ir kaspinais kėdė. Parapijos maršalka P. Popika sveikina motinas ir minėjimo dalyvius ir apibūdina šios dienos reikšmę. Kviečiamos motinos — Urbanavičienė ir Pranauskienė — uždegti ant stalo žvakutes. G. Zinkienės globojami vaikučiai — V. Zinkus, Popikaitė ir J. Popika — atlieka motinoms montažą. Junokaitė ir Popikaitė visoms motinoms prisega tautines vėliavėles. Lietuvė motina pagerbiama sustojimu ir susikaupimo minute. Sugiedama „Marija Marija". Parapijos maršalka kviečia tarti žodį J. Levinską. Jis įspūdingais žodžiais nušviečia motinos darbus ir pasiaukojimą. Po to Nottinghamo sesės pasirodo su dainomis. Gražiausiai sudainuoja sesės Šnelytės „Pražydo jazminai po langu". Neatsilieka Wolverhamptono sesės, vadovaujamos Kaminskienės ir pianinu pritariant aštuonerių metų Narbutui.

F. Ramonio vedamas Derbio vyrų kvartetas sudainuoja tris sutartines, o V. Junokas paskaito savo eilėraščių.

Po to skautukai pakviečiami į M. Raulinaitienės jaukų namuką šiltos kavutės. Likusieji dar šnekučiuojasi, jaunieji net sutrypia polkutę, F. Ramonio palydimi akordeonu.

J. M.

ŠVEDIJA

Inž. Jonas Kriaučiūnas dirba miesto valdyboje projektavimo skyriuje Vesteras.

VOKIETIJA

Išvežtųjų minėjimą ir 25-sias bolševikų okupacijos metines paminės Hamburge lietuviai, latviai ir estai kartu. Pagrindiniu kalbėtoju numatomas prof. Dr. Juozas Eretas. Tikimasi,kad į šį minėjimą atvyks ir mūsų ministeris Stasys Lozoraitis iš Romos.

Lietuviai kunigai Europoje buvo susirinkę studijų dienoms Bardi miestelyje, netoli Parmos, kur buvęs Lietuvos laikais Nuncijus J.E. Arkivyskupas Ant. Samorė su prelatu Vincu Mincevičium yra pastatęs labai gražius jaunimo namus. Juose gausu, kaip niekur kitur, Lietuvos praeities paveikslų. Tai labai gražūs ir didingi rūmai, kurie savo paveikslais ir įrengimu prašoka net bet kokius visoje Lietuvoje jaunimo rūmus.

Kunigams vadovavo J.E. Vysk. P. Brazys ir prof. St. Yla.

Advokatas Dr. Wagner, gyvenąs 2000 Hamburg 39, Gryphius Strasse 1, nemokamai gina bylas bei tvarko reikalus įstaigose tik tų asmenų, kurie turi tarptautinį pabėgėlio liudijimą „Reiseausweis" ir kurie gyvena Hamburge arba Schleswig-Holstein srityje. Patariama visiems, kurie nori gauti rentę arba pensiją, pasinaudoti šio advokato patarnavimu.

Dr. Arūnas Dailidė — Kanados armijos dantų gydytojas kapitonas apsilankė Hamburge, Hannoveryje, Koelne, Duesseldorfe ir Huettenfelde. Labai domėjosi lietuvių gyvenimu Vokietijoje. Džiaugėsi sutikęs didesnį kiekį akademikų Vasario 16 Gimnazijoj, kai ten vyko rekolekcijos. Jaunas gydytojas yra buvęs ilgesnį laiką Egipte, lankėsi daugelyje Europos kraštų. Baigęs karo tarnybą, grįžta atgal į Kanadą pas namiškius ir į lietuvių koloniją.

Baltika — lietuvių tinklinio rinktinė Hamburge — užėmė antrąją vietą šio sezono krašto ir miesto turnyre.

Šiaurės Europos Katalikų Sąskrydis bus Hamburge birželio 18-20 dienomis. Bus pagerbtas šv. Ansgaras, šiaurės kraštų apaštalas. Į Hamburgą ir Luebecką atvyks ta tomis dienomis katalikai iš Danijos, Švedijos ir Norvegijos.

SKAUTIŠKUOJU KELIU

MŪSŲ STOVYKLA

Rugpiūčio 7-14 d.d. įvyks Rajono 16-oji vasaros stovykla. Stovyklausime anglų skautų stovyklavietėje Drum Hill, Little Eaton, Derbyshire. Mokestis 3 svarai.

Stovyklai vadovaus ps. J. Maslauskas, skaučių pastovyklei — ps. G. Valterytė, skautų — s.v.v. sl. Rimantas Valteris, stovyklos ūkvedis ir organizatorius — s. B. Zinkus, kasininkas — s.v.v.sl. A. Jakimavičius, kapelionas — kun. V. Kamaitis. Visi registruojasi pas J. Maslauską (7 The Crescent, Mayfield, nr. Ashbourne, Derbyshire).

Stovykla bus daugiau reprezentacinio pobūdžio, ir šiais metais didesnio masto stovyklos jaunimui ir skautams suruošti nepajėgsime. Stovykloje dalyvaus ir Vokietijos lietuvių skautų-čių vienetai.

MŪSŲ REPREZENTANTAI

Per saavitę prieš stovyklą, t.y. nuo liepos 31 d. iki rugpiūčio 7 d., mūsų skautų vienetas drauge su Vokietijos liet. skautais dalyvaus tarptautinėje stovykloje „Ramboree" Derbyje, Chatsworth Parke. Tai bus didelis įvykis Vidurio Anglijos skautų gyvenime. Džiamboretėje dalyvaus ne tik D. Britanijos, bet ir Europos, Afrikos, Amerikos ir kitų žemynų skautų vienetai.

Mūsų reprezentantai šiam įvykiui jau nuo seniau ruošiasi, kad kuo geriau ir įspūdingiau galėtų atstovauti Lietuvai ir mūsų lietuviškajai skautybei. Reprezentacija skautiškame gyvenime yra tam tikras savo metinių darbų apvainikavimas ir naudinga ne tik organizacijai, bet ir apskritai jaunimui, kuris turi progos pabendrauti su kitataučiais, parodyti savo sugebėjimus ir savo tautos charakterį svetimiesiems. Dėl to šiam reikalui mes skiriame didelį dėmesį, nors mūsų vadovų darbas nėra lengvas ir pareikalauja daug laiko, pasiaukojimą ir lėšų.

MŪSŲ RĖMĖJAI

Visą savo veiklos 17 metų Anglijoje Rajonas turėjo stiprų mūsų visuomenės pritarimą ir paramą, kas nuolat teikė vadovams stiprybės ir naujo pasiryžimo jaunimui lietuviškai ir skautiškai auklėti. Šių metų reprezentacija ir stovykla pareikalaus daug daugiau lėšų, tad tenka vėl kreiptis į mūsų rėmėjus ir į lietuviškas organizacijas prašant paramos, kad mūsų tradicinė vasaros rinkliava duotų pakankamai lėšų šiems savo uždaviniams atlikti.

Pirmosios aukos: iš Londono — Min. B. K. Balutis 5.0.0, iš Kanados — Dr. J. Yčas 5.0.0, iš JAV — Čikagos Anglijos Lietuvių Klubas 8.15.4.

Aukotojams širdingas skautiškas ačiū!

Visas aukas prašome siųsti šiuo adresu: A. Jakimavičius, 10, Fraser Rd., Crumsall, Manchester 8.

s. J. Alkis
Rajono Vadas

PLB VOKIETIJOS KR. TARYBOS SUVAŽIAVIMAS

(E) Balandžio 30 - gegužės 2 d.d. Vasario 16 Gimnazijoje įvyko PLB Vokietijos Kr. Tarybos suvažiavimas. Iš 15 narių dalyvavo 13. Atsistatydinus PLB Vokietijos Kr. Valdybos pirmininkui kun. Dr. J. Avižai, išrinkta nauja Valdyba: J. Barasas, kun. Br. Liubinas, A. Mariūnas, E. Simonaitis ir J. Valiūnas. Kontrolės komisija: K. Bendoraitis, J. Laukaitis ir J. Pauliukevičius. Į Garbės Teismą išrinkti: pirmininku — Dr. P. Karvelis, S. Antanaitis ir J. Venckus.

EGZILINĖS SPAUDOS PARODA HAMBURGE

(E) Gegužės 3 d. Hamburge iškilmingai atidaryta Laisvųjų Žurnalistų Sąjungos egzilinės spaudos paroda. Ji veikė iki gegužės 15 d. Lietuvių spaudos skyrių parodoje sutvarkė teisininkas J. Kairys iš Miuncheno. Hamburgo spauda parodą plačiai įvertino, pažymėdama, kad lankytojus stebina egzilų spaudos kiekis, jos įvairumas ir reikiamai sutvarkyta informacija.

MOTINOS DIENOS MINĖJIMAS MUENCHENE

Gegužės 2 d. Haus der Begegnung patalpose Lietuvių Moterų Klubas suruošė Motinos dienos minėjimą. Atsilankymas į minėjimą buvo gausus.

Minėjimą atidarė klubo pirmininkė Jurkonienė. Padėkojusi atsilankiusiems, pakvietė Muencheno kleboną kun. Dr. Avižą įžanginiam žodžiui. Kun. Dr. Aviža turiningais ir jautriais žodžiais iškėlė Dievo Motiną, kaip idealą motiniškumo pareigai ir aukojimosi prasmei.

Bendruomenės vardu kalbėjo sekretorius inž. R. Hermanas, kuris motiniškumą lietė visuomeniniu požiūriu, visuomeninės pareigos perspektyvoje.

Klubo pirm. Jurkonienė savo paskaitoje lietė motinos pareigas dabartinio momento sąlygomis, prisimenant motiną nelaisvoje Lietuvoje, Sibire ir išeivijoje.

Po to sekė meninė dalis, paruošta klubo iždininkės Hermanienės, buvusios Klaipėdos dramos artistės. Deklamavo Hermanaitė, Pauliukevičiūtė ir Barasaitė. Pianinu skambino Hermanas jnr., Pauliukevičiūtė ir Hermanaitė. Nuotaika buvo pakili.

Klubo korespondentė

ŠAUNIOS LIETUVIŲ STUDENTŲ VESTUVĖS LUEBEKE

Vinco ir Onos Bartusevičių sūnus Vincas ir Hermanų duktė Ona-Irena Hermanaitė gegužės 1 d. Jėzaus Širdies bažnyčioje, Luebeck, Parade 4, iškilmingai susituokė.

Jaunąją porą amžinais moterystės ryšiais surišo kun. Vaclovas Šarka, atvykęs iš Hamburgo. Jaunavedžiai abu yra studentai — jaunasis studijuoja filosofiją Tuebingeno universitete, o jaunoji ekonomiją Muencheno universitete. Jaunoji su savo tėveliais prieš 5 metus yra atvykusi iš Lietuvos.

Vestuvių šaunią puotą iškėlė jaunojo tėveliai Bartusevičiai savo bute. Vestuvių ceremonijose ir puotoje dalyvavo daug vietos lietuvių, jaunojo mokslo draugai Arvydas Lingė ir Jaunutis Klimaitis dar iš Vasario 16 gimnazijos laikų, dabar taipgi studentai, o ir jaunosios mamytė iš Pietų Vokietijos. Jaunieji gavo daug gražių dovanų, sveikinimų laiškais ir telegramomis. Taipgi buvo gautas ir Šv. Tėvo palaiminimas. Po vestuvių jaunieji išvyko į savo gyvenvietes tęsti ir baigti pradėtųjų studijų.

Linkime jauniesiems šviesios ir saulėtos šeimyninės laimės ir ateities, o taipgi našaus ir gausaus darbo lietuviškuose baruose.

J. Pyragas

COVENTRY

DBLS SKYRIAUS SUSIRINKIMAS

Gegužės 30 d., 10.30 val. ryto, Lenkų klubo patalpose, šaukiamas DBLS Coventry skyriaus narių susirinkimas.

Prašom visus narius ir prijaučiančius atsilankyti.

Skyriaus Valdyba

EUROPOS LIETUVIS — LITHUANIAN WEEKLY.

Printed and Published in Great Britain by the Lithuanian House Ltd., 1, Ladbroke Gardens, London, W.11. Tel. PARk 2470.

Redakcijos ir Administracijos adresas: 1, Ladbroke Gardens, London, W.11. Tel. PARk 2470.

Leidžia Liet. Namų Akc. B-vė. Leidimo Tarybą sudaro DBLS V-ba ir Europos Lietuvių Bendruomenių pirmininkai.

Redakcija rankraščius taiso ir trumpina savo nuožiūra.

Prenumeratos kaina: metams 40 šil., 6 mėn. 22 šil., atskiras nr. 1 šil.; dolerio kraštuose—6 doleriai metams; Vokietijoje—DM 22.

Už laikraštyje kieno nors spausdinamųjų skelbimų turinį nei leidėjai, nei redakcija nesiima atsakomybės.